

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

Over de uitbreiding der bevoegdheid van de kinderrechter tot de acties in ontzetting uit de ouderlijke macht.

Meermalen reeds werd in de schoot van het Verbond der Kinderrechters de kwestie besproken of de toepassing van Kapittel I der Wet van 15 Mei 1912 op de kinderbescherming — Kapittel dat handelt over de ontzetting uit de ouderlijke macht — moet blijven deel uitmaken van de bevoegdheid der Rechtbank van eerste aanleg, zoals de wet het voorziet, dan wel of zij op dit punt zou dienen gewijzigd en de toepassing van deze beschikkingen in de bevoegdheid van de kinderrechter gelegd.

Merken we allereerst op dat dit 1e Kapittel zeer slechts geplaatst is als deel uitmakend van de wet op de kinderbescherming, die een speciale wet is.

Feitelijk hadden deze beschikkingen van burgerlijke aard eerder moeten gevoegd worden bij het Burgerlijk Wetboek.

Het Burgerlijk Wetboek handelt in zijn eerste Boek, titel IX, *over de ouderlijke macht*. De stof, waarover wij het hebben, ware veel beter op haar plaats geweest in die zelfde titel, waarvan zij een tweede afdeling zou hebben gevormd.

Bedoelde ouderlijke macht is het geheel der rechten en bevoegdheden welke de wet erkent aan de vader en de moeder over de persoon en de goederen van hun niet ontvoogde minderjarige kinderen.

Ze werd ingesteld niet in het belang van de ouders, maar, vooral in het belang van de familie en van het kind.

De familie is een natuurlijke vennootschap; de wetgever heeft er een instelling van gemaakt.

Ten onrechte werd er tijdens de besprekingen in het Verbond slechts weinig gewag van haar gemaakt, maar enkel van het kind.

De kwesties en de problemen, die gesteld worden naar aanleiding van de uitoefening van de ouderlijke macht, houden verband met de staat van de personen.

Het is wel een der motieven waarom de bevoegdheid van de Rechtbank van eerste aanleg nooit werd besproken.

Het in 1889 neergelegde wetsontwerp, waarvan de wet van 15 Mei 1912 zich in haar eerste Kapittel heeft geïnspireerd, verklaarde in zijn artikel 4 :

« De rechtsmacht bevoegd om de ontzetting uit de ouderlijke macht uit te spreken, is de Rechtbank van

eerste aanleg van het rechtsgebied waar de vader, de moeder, de ascendent of de voogd zijn woonplaats heeft. »

De motivering luidde : « De regel der bevoegdheid is deze van het gemene recht. »

In 1908 stelde de Centrale Sectie volgende tekst vast, welke het artikel 2 werd van de wet van 15 Mei 1912 : « de ontzetting zal uitgesproken worden door de Rechtbank van eerste aanleg op vervolging ambts-halve door het Openbaar Ministerie ingesteld. »

Deze beschikking gaf aanleiding noch tot commentaar, noch tot discussie.

De Minister van Rechtswezen, antwoordend op een vraag van de volksvertegenwoordiger Wiener, preciseerde dat de Burgerlijke Rechtbank de bevoegde rechtsmacht was en dat de rechtbanken reeds in zekere gevallen de ontzetting uit de ouderlijke macht uitspraken, zich steunend op de algemene grondbeginselen van het recht.

Deze oplossing is absoluut logisch.

De Rechtbank van eerste aanleg is inderdaad de rechtsmacht, die normal bevoegd is betreffende de kwesties die verband houden met de personen, hun staat, bekwaamheid, enz., en het is dus heel natuurlijk dat zij zou bevoegd zijn inzake ontzetting uit de ouderlijke macht.

De vordering is gericht tegen een meerderjarige, en men ziet niet in waarom men hem aan zijn natuurlijke rechter zou onttrekken voor wat zijn staat en bekwaamheid betreft, om hem terug te brengen voor een uitzonderingsrechtsmacht, waar hij niet de waarborgen geniet welke de gewone rechtsmacht hem verschafft.

Voor deze laatste rechtsmacht zal het geding behandeld worden door een kamer met drie rechters, welke kennis zal nemen van de strafbundel, van het advies van de Vrederechter, eventueel van het sociaal enkwest, verwekt door het Parket, dat beschikt over een sociale assistente; deze rechtsmacht kan getuigen verhoren en enkwesten bevelen.

Bedoelde waarborgen, namelijk diegene die voortspruiten uit de collegialiteit, zouden aan de rechts-onderhorige ontnomen worden voor hetgeen het

diepst verbonden is met zijn persoonlijkheid en zijn voorrechten als vader.

Het systeem der collegialiteit is zeker te verkiezen boven dat van de enige rechter.

Allereerst zijn de gevaren voor vergissing minder.

Al de magistraten zijn niet noodzakelijker wijze ervaren juristen. In het stelsel der collegialiteit compenseren de leemten van de ene met de wijsheid van de andere, en gedurende de deliberatie trekt de behandelde zaak profijt uit het totaal der kennissen van de magistraten die het collegium uitmaken.

De waarborgen voor onpartijdigheid zijn groter in het stelsel waar een college recht spreekt, dan in dit van de enige rechter. De schommelingen in de appreciatie, die van eenieders eigen persoonlijkheid afhangen, vinden hun correctief in het stelsel der collegialiteit, merkt Dr. Degouy zeer terecht op.

Inderdaad, men moet zich hoeden voor de vooroordelen, de emotiviteit en de psychische letsels van de enige rechter. De moderne proefondervindelijke zielkunde leert ons ten andere hoe broos de vrije wil is en hoe gemakkelijk de in- en uitwendige invloeden de menselijke gedraging beheersen.

Ook zijn de waarborgen der collegialiteit meer doeltreffend tegen de eisen en de aanbevelingen die van buiten het pretorium komen. «Daar het veel gemakkelijker is één enkele persoon te beheersen dan meerdere — schrijft verder Mr Degouy — zal de enige rechter het gewenste instrument zijn voor al degenen die het gerecht zoeken te verschalken.»

Dergelijke verdenkingen, zelfs wanneer ze niet zouden gegrond zijn, zullen veel gemakkelijker ontstaan bij de teleurgestelde pleiters en bij de openbare mening, wanneer het gaat om een enige rechter dan wanneer het gaat om een korps.

Tenslotte, een beslissing die gesproken is uit een college, en gedekt door het geheim der deliberatie, bewaart het anonymaat. Zij is het oordeel van de Rechtbank, en niet dit van een bepaald persoon; haar gezag is er zoveel groter door geworden, en veel beter beschermt tegen partijdige passies.

Al deze waarborgen voor de objectiviteit van het vonnis zijn in de hoogste mate gewenst, want de menselijke gerechtigheid is in de eerste plaats de toepassing van de rechtsregel op een concreet geval.

Voor al dus, en zoveel te meer zijn ze wenselijk wanneer het gaat om zaken die verband houden met de staat en de bekwaamheid der rechtsonderhorigen, dit wil zeggen hetgeen het naaste raakt aan de menselijke presoonlijkheid op zichzelf.

Ongetwijfeld is de ontzetting uit de ouderlijke macht een van die zaken, waarvan de beslissing moet omrasterd zijn door een maximum van waarborgen. Ze raakt van nabij de belangen van de familie en deze van het kind.

«Een familie is een werkelijkheid die te groot is opdat men zich niet op bepaalde ogenblikken allen tegelijk er bij zou betrokken voelen,» zegt de Franse schrijver van «Het gedode Kind». De ontzetting raakt niet alleen de ontzette vader, maar zeker ook de vrouw, de moeder, en de andere familieleden.

Wat het kind zelf betreft, laten we opmerken dat de ouderlijke macht tegelijk de materiële, morele en geestelijke belangen omvat.

En het hangt af van de beslissing van één enkel persoon om aan hen die het kind het leven hebben geschonken, de keuze te ontnemen van zijn opvoeding, zijn wijsgerige en godsdienstige vorming, en daar een derde persoon of een instelling mee te gelasten.

Wie ziet het gevaar niet in zulk een beslissing over te laten aan een enige rechter, die, hoe bewust zijn streven naar objectiviteit ook moge wezen, toch een

mens blijft, met zijn eigen erfelijkheid, zijn persoonlijke vorming en zijn vooroordelen, waarvan de invloed gemakkelijker inwerkt op een materie die zo nauw aan het gevoel raakt, en waar de rechter minder gebonden is door de rechtsvormen.

«De rechter, schrijft Mr Degouy, in geval hij voor de oplossing van de zaak geen imperatief voorgeschreven rechtsregel vindt, zal gaan zoeken in zijn rechtvaardigheidsgevoel — en hoezeer is deze norm subjectief? — welke beslissing hij moet nemen».

Ook heeft de wetgever van 1937 niet alleenlijk voorzien dat de zaken, die verband houden met de staat van de personen, dienden gevonnist door de gewone kamers van de Rechtbank van eerste aanleg, zetelend in burgerlijke zaken met drie rechters, maar heeft hij ook geëist dat in deze zaken, ten uitzonderlijke titel, het Openbaar Ministerie zou gehoord worden, om het maximum der waarborgen na te streven.

Tenslotte, een zo gewichtige beslissing als de ontzetting uit de ouderlijke macht — maatregel waarop men, eenmaal de beslissing in kracht van gewijsde gegaan, niet meer kan terugkeren vóór een termijn van 10 of 5 jaar naargelang het geval, — moest zij uitgesproken zijn door een enige rechter, in geval de kinderrechter door dergelijke zaak bevoegd verklaard werd, zou in graad van beroep eveneens aan een alleenzetelend magistraat worden toevertrouwd.

Het ware een burger onderwerpen, onder voorwendsel hem zijn essentiële voorrechten als vader te ontnemen, aan een regiem dat men niet gewild heeft voor de schuldeiser van een geaccepteerde wissel van 25.001 fr.

Naast deze tegenwerping betreffende de wel bepaalde bedoeling van de wetgever van 1937 om de vorderingen die de staat der personen raken, voor te leggen aan een college met bijstand van het Openbaar Ministerie, en dit om reden van de grotere waarborgen die de collegialiteit biedt, bestaat er nog een andere reden, voortspruitende uit de mogelijkheid van tegenspraak tussen de vonnissen.

Door de Rechtbank van eerste aanleg bevoegd te verklaren heeft de wetgever inderdaad willen beletten dat het ene vonnis het andere zou tegenspreken.

Tijdens de besprekingen waren menigen geneigd dit gevaar te minimaliseren en te menen dat de tegenstrijdigheid der vonnissen geen belang had.

Voorwaar, dit is een volkomen vergissing betreffende de taak van het gerecht en het werk der Rechtbanken; het is de principiële bevestiging van de opvatting van Generaal Alexander Kotikov, bevelhebber der Russische bezettingszone te Berlijn, die zegde dat een juridische vorming overbodig was voor de rechter, en dat het enig criterium hun toewijding moest zijn aan de zaak der democratie.

De heer Vandeveldt Winant heeft zeer duidelijk de grondslag van de instelling der hoven en rechtbanken in het licht gesteld, alsook hun rol.

De instelling der hoven en rechtbanken met het doel geschillen te beslechten, zegt hij, is een creatie van de Staat, en de eerste uiting van zijn gezag; ze beperkt de vrijheid van de mens. Ze is bedoeld om de anarchie tegen te gaan welke voortspruit uit de vrije speling van de onafhankelijkheid van de mensen (onderling)...»

«Het gerecht organiseren, rechtbanken oprichten is dus een essentiële taak van de Staat. Historisch brengt de schepping van een Staat noodzakelijk en onmiddellijk de instelling van een rechtssysteem met zich. Het is zelfs aan dit teken dat men de wording en het ontstaan van een staat herkent.»

«De rechtbanken zijn ingericht om de sociale vrede te handhaven.»

Zij handhaven deze door op eigen gezag een solutie der geschillen op te leggen aan de particulieren die zich binnen hun rechtsbevoegdheid bevinden.

Maar opdat een aldus opgelegde beslissing zou aanvaard worden door de openbare mening, is het noodzakelijk dat deze laatste vrouwen heeft in de rechter die gelast is met het geschil te beslechten.

Om dit gezag te handhaven en dit vertrouwen te bevestigen heeft de wetgever in de wetgeving verscheidene maatregelen ingelast, zoals de fictie der kracht van het gerechtelijk gewijsde, alsook de maatregelen bestemd om de tegenstrijdigheden tussen de vonnissen te vermijden, waaronder nl. de schorsing van de burgerlijke vordering tijdens het verloop der strafvordering (artikel 4 der wet van 17 April 1878); de bevoegdheid van de rechtsmacht der hoofdvordering wat betreft de in-waARBORG roeping (artikel 8 der wet van 15 Maart 1932); de samenvoeging der zaken in geval van verknochtheid of litispentie (artikel 9 der wet van 15 Maart 1932), enz.

Want niets zou meer van aard zijn om het gezag van de rechter te ontzuwen en het vertrouwen in het gerecht te ondermijnen dan te moeten vaststellen dat verscheidene rechtsmachten zich over een zelfde zaak totaal verschillend uitspreken.

Welnu, de bevoegdverklaring van de kinderrechter, betreffende de vorderingen tot ontzetting uit de ouderlijke macht voorzien in Kapittel I der wet van 15 Mei 1912, zou zeker een bron zijn van tegenstrijdige beslissingen en van conflicten.

Een paar voorbeelden :

Krachtens het gemene recht, en ondanks de wet van 15 Mei 1912 en de speciale ontzettingsgronden voorzien bij Kapittel I, heeft de burgerlijke rechtbank het recht behouden de uitoefening der ouderlijke macht te controleren en te regelen.

De Minister van Rechtswezen, de heer Carton de Wiart, deed een formele verklaring in die zin voor de Kamer. Van haar kant heeft de rechtspraak niet gearzeld het recht te erkennen dat de rechtbank krachtens het gemene recht behield (Verbr. 2 Mei 1930, Pas. 1930, I, blz. 197; Beroep Brussel 9 November 1928, Pas. 1929, II, blz. 44).

Het kan dus normaal voorkomen dat de burgerlijke rechtbank te kennen heeft over een vordering tot ontzetting uit de ouderlijke macht, op tussenkomst van een derde, en de kinderrechter krachtens de wet van 1912, op tussenkomst van het Openbaar Ministerie.

Tegenwoordig kunnen beide vorderingen, wanneer ze gebracht worden voor de gewone rechtsmacht, samengevoegd worden, hetgeen alle gevaar voor tegenstrijdigheid uit de weg ruimt. Doch deze samenwerking wordt onmogelijk wanneer een dezer acties gebracht wordt voor een uitzonderingsrechtsmacht.

Een ander geval : de uitoefening der ouderlijke macht over de wettige kinderen geschiedt volledig; minder echter — want de rechtspraak sluit het wettelijk genotsrecht over de goederen uit — op de erkende natuurlijke kinderen, en geenszins op de niet-erkende natuurlijke kinderen, welke volgens de wet generlei afstamming hebben.

Indien er in een zelfde familie een niet-erkend natuurlijk kind is en daarnaast wettige kinderen, zal de vordering tot ontzetting uit de ouderlijke macht, voor wat de wettige kinderen betreft, moeten gebracht worden hetzij voor de Rechtbank van eerste aanleg op basis van het gemeen recht, hetzij voor de kinderrechter op grondslag van de beschikkingen der wet van 15 Mei 1912; de vordering echter, strekkende tot de onttrekking van het niet-erkende natuurlijk kind aan de bewaking van de persoon bij wie het zich

bevindt, zal dienen ingesteld voor de burgerlijke rechtbank.

Wie ziet er niet de verwikkelingen die noodzakelijk voortvloeien uit dergelijke toestanden?

In de veronderstelling dat het niet-erkend natuurlijk kind zijn werkelijke vader als « voogd ad hoc » heeft, zal het Openbaar Ministerie ertoe kunnen gebracht worden die zelfde vader voor dezelfde feiten te dagen : 1) voor de kinderrechter — in geval van uitzetting van bevoegdheid — om hem te doen ontzetten uit de ouderlijke macht betreffende de wettige kinderen; en 2) voor de kinderrechter om hem te doen ontslaan of ontzetten uit zijn « voogdij ad hoc » betreffende het niet-erkende natuurlijke kind.

De ontslagene zal tegen de beslissing van de familierraad verhaal hebben bij de Rechtbank van eerste aanleg.

Wie ziet er weerom het gevaar niet voor tegenstrijdige beslissingen, te meer daar de bevoegdheid in beroep gesplitst blijft.

De uitoefening van de ouderlijke macht kan gewijzigd worden, ja zelfs onttrokken aan een der echtgenoten om aan de andere te worden toevertrouwd en dit krachtens een bevelschrift van de voorzitter op grond van artikel 214 j, dat kracht van gewijsde heeft.

Wie ziet er alweer de mogelijkheid niet tot tegenstrijdige beslissingen, wanneer een dergelijk bevelschrift wordt gegeven, terwijl een vordering tot ontzetting hangend is voor de kinderrechter?

En wat dan met de eventuele maatregelen welke in deze zaken de Rechter der Kortgedingen in de spoedeisende gevallen treft op basis van artikel 268 B.W.B. of de Rechtbank op grond van artikel 267 B.W.B. wanneer die gaan samenvallen met een actie tot ontzetting?

Artikel 5 der wet van 15 Mei 1912 bepaalt dat de Rechtbank, wanneer zij de ontzetting uitspreekt, de bijeenroeping van de familierraad beveelt om de persoon aan te duiden die de ouder zal vervangen in de rechten welke de Rechtbank hem heeft ontnomen. Het verhaal tegen de beslissingen van de familierraad is het verhaal bij de Burgerlijke Rechtbank. Bij de bedoelde Rechtbank is het dat het Openbaar Ministerie zijn verhaal zal kunnen uitoefenen om de keuze door de familierraad gedaan te doen wijzigen. Ook komen hier al de nadelen voor van een dualiteit der jurisdictie.

En in dezelfde gedachtengang bepaalt artikel 6 der wet van 15 Mei 1912, dat al wie uit de ouderlijke macht ontzet werd, onbekwaam is of onbekwaam kan verklaard worden om voogd te zijn.

Indien hem dus een voogdij werd toevertrouwd vóór de ontzetting, zal de familierraad moeten samengeropen worden om hem te ontslaan uit de voogdij, en hij zal zijn verhaal tegen deze beslissing van de familierraad kunnen nemen bij de Rechtbank van eerste aanleg. Ook hier zal de bevoegdheid in zekere mate gesplitst zijn.

Indien de ontzetting uit de ouderlijke macht haar titularis berooft van al of een deel der daarbij horende rechten, blijft deze laatste niettemin gebonden door de verplichtingen voortspruitend uit het vaderschap.

Dit werd tijdens de voorbereidende werkzaamheden der wet van 1912 formeel en herhaaldelijk gezegd.

Dus, indien de bevoegdheid van de kinderrechter tot deze materie wordt uitgebreid, zal er zich wel een zonderlinge toestand voordoen; de ouderlijke macht — instelling die rechten en verplichtingen schept — zal in een zekere zin ontwricht zijn; de kinderrechter zal bevoegd zijn wanneer het gaat om een beperking of een afschaffing van de daartoe behorende rechten,

maar wanneer het er zal op aankomen de uitvoering der verplichtingen te benaastigen, zal de burgerlijke rechtbank bevoegd zijn.

Verschillende kwesties kunnen oprijzen, nl. deze der burgerlijke verantwoordelijkheid van de vader en de moeder in geval van ontzetting uit de ouderlijke macht; ze zullen voor de burgerlijke rechtbank dienen gebracht.

Wij hebben hier slechts een rake schets gegeven van enkele zeer grote nadelen die de dualiteit der jurisdictie voor gevolg zal hebben — het gewone van de burgerlijke rechtbank en het uitzonderlijke van de kinderrechtbank — als men de stof betreffende staat en bekwaamheid der personen zou ontwarpen door de kennis ervan aan verschillende rechtsmachten toe te vertrouwen.

In deze zaken komt het erop aan de eenheid van jurisdictie te bewaren, zowel in eerste aanleg als in beroep, en zulks met al de waarborgen die de wetgever aan de behandeling van deze gedingen heeft willen verschaffen, waaronder het onderzoek door een kamer met drie rechters, met bijvoeging van het Openbaar Ministerie.

Het ware wenselijk dat de kinderen, wier ouders

alleen ten opzichte van de kinderen, dat de actie voor de kinderrechtbank in aanmerking komt.

Heden heeft de kinderrechtbank generlei macht over deze kinderen.

Het ware wenselijk dat de kinderen, wier ouders ontzet werden, onder toezicht zouden worden geplaatst van de kinderrechtbank, dewelke, in geval zij in groot moreel gevaar verkeren, hetzij ambtshalve, hetzij op initiatief van de Procureur des Konings of van derden, krachtens een gemotiveerde beslissing, een der bij de wet voorziene maatregelen zou kunnen treffen aangaande hun bewaking, bescherming en opvoeding. Aldus zou zowel de burgerlijke rechtbank als de kinderrechtbank in hun respectieve sfeer blijven.

Daarenboven zou de wet kunnen voorzien, dat, in de gevallen waar de Rechtbank te kennen heeft over zaken van de staat en bekwaamheid van de persoon die de kinderen aanbelangen, de kinderrechtbank verplichtend deel zou uitmaken van de Rechtbank.

Deze oplossing zou van aard zijn om al de belangen in de zaak te vrijwaren zonder aan de strengheid van de principes te raken.

J. DE NECKER,

Voorzitter der Rechtbank van
van eerste aanleg te Kortrijk.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

Eerste Kamer. — 31 Maart 1949.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever : M. de Cocquéau des Mottes.
Advocaat-generaal : M. Colard.

Vonnis. — **Vrijwillige tenuitvoerlegging van een interlocutoir vonnis.** — **Geen berusting.** — **De motiveringsplicht is slechts een verplichting t.a.v. de vorm.** — **De rechter is niet verplicht in zijn uitspraak te vermelden waarom hij getuigenverklaringen aanvaardt of verwerpt.**

De vrijwillige tenuitvoerlegging van een interlocutoir vonnis, waarbij een aangeboden bewijslevering wordt toegelaten, is niet aan te merken als berusting in dat vonnis, die de niet ontvankelijkheid der voorziening in cassatie ten gevolge zou hebben.

De motiveringsplicht is een verplichting t.a.v. de vorm; de betwistbaarheid van de juistheid van een aangevoerd motief kan niet de verbreking van de uitspraak wegens schending van artikel 97 der Grondwet ten gevolge hebben.

De rechter over de feiten beoordeelt op in cassatie onaantastbare wijze de bewijskracht van getuigenverklaringen; hij is niet verplicht de redenen te vermelden, waarom hij ze aanvaardt of verwerpt. Het opnemen dezer redenen in de uitspraak is dus overbodig, zodat de partij geen belang heeft bij de bestrijding daarvan.

De Belgische Staat (Landsverdediging)
t./de Lannoit P.

Gelet op de bestreden vonnissen, de 1 Juli 1946 en 24 Juni 1947 gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, zetelende in hoger beroep;

Over het eerste middel : schending van de artikelen

97 der Grondwet; 1319 en 1320 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat het bestreden vonnis d.d. 1 Juli 1946 niet genoegzaam met redenen is omkleed en doordat het de geloofwaardigheid heeft geschonden, verschuldigd aan de conclusiën van de eiser in verbreking, door niet te antwoorden op deze conclusiën, waarin hij beweerde dat de vernieling van het schip tengevolge ener ontploffing slechts het gevolg kon zijn van een torpedering, van het springen ener magnetische mijn of van een bombardering door een vliegtuig, al gebeurtenissen, die noodzakelijk moesten uitlopen op de ontlasting van de eiser in verbreking;

doordat, door een strijdigheid van gronden, althans stilzwijgend, strijdigheid, die gelijk staat met een gemis aan gronden, bedoeld vonnis, na terecht erkend te hebben dat het bewijs der vreemde oorzaak, bedoeld bij artikel 23 der wet op de militaire opeisingen, kon worden geleverd door getuigen of vermoedens, geen uitspraak heeft gedaan over de conclusiën van eiser, de rechtbank verzoekende te beslissen, dat het onmogelijk was, dat het vaartuig anders dan door een vliegtuigbom, een onderzeese mijn of een torpedo was vernield, al feiten, waarvan alleen de vijand de dader kon zijn, aldus verwerpende het bewijs door vermoedens, dat evenwel doorslaand was en dat de eiser meende te hebben geleverd :

Over de grond van niet-ontvankelijkheid : steunend op de omstandigheid dat aanlegger doordat hij dit vonnis heeft ten uitvoer gelegd, er in heeft berust :

Overwegende dat het vonnis d.d. 1 Juli 1946, in zijn beschikkend gedeelte, er zich bij beperkt, in bijkomende orde het door de aanlegger aangeboden bewijs toe te laten, dat het schip gekelderd is geweest door een vliegtuigbom; dat uit de omstandigheid, dat het de andere mogelijke oorzaken van ontlasting van verantwoordelijkheid niet bewezen acht, men niet mag afleiden dat het vonnis een geschil nopens het recht zou beslecht hebben of aan de aanlegger een onherstelbaar nadeel zou berokkend hebben;

Overwegende dat de vrijwillige uitvoering van dit onderzoeksvonnis geen berusting heeft kunnen uitmaken, welke de onontvankelijkheid van de voorziening voor gevolg zou hebben;

Dat de grond van niet-ontvankelijkheid dus niet kan aangenomen worden;

Overwegende dat het tegen dit vonnis aangevoerde bezwaar, dat het aanleggers conclusies niet beantwoordt of er op grond van tegenstrijdige redenen uitspraak over heeft gedaan, niet gegrond is;

Overwegende dat de aanlegger beweerde, dat geen andere oorzaak van verlies kon in aanmerking komen dan een torpedering, het springen op een magnetische mijn of een bombardement door een vliegtuig;

Overwegende dat, na er op gewezen te hebben, dat het bewijs der opheffing van aanleggers verantwoordelijkheid door ernstige, nauwkeurige en overeenstemmende vermoedens kon verschaft worden, waarbij alle mogelijke andere oorzaken van schipbreuk dan de door de aanlegger aangewezen worden uitgesloten, het vonnis de omstandigheden aanwijst, waaruit het afleidt dat de vermoedens in casu deze eigenschappen niet hebben; dat het vonnis er bij voegt, dat het door het marinebestuur verrichte onderzoek de veronderstelling niet uitsluiten van een fout of onvoorzichtigheid van één der leden der bemanning, dat de eerste rechter terecht heeft geoordeeld dat de Belgische Staat het hem opgelegde bewijs niet heeft geleverd;

Overwegende dat deze feitelijke beoordeling, die souverain is en zonder dubbelzinnigheid noch tegenstrijdigheid, het door de aanlegger in zijn conclusies voorgesteld middel beantwoordt;

Dat het middel in feite niet opgaat;

Over het tweede middel: schending van artikel 97 der Grondwet,

doordat het vonnis d.d. 24 Juni 1947 niet met redenen is omkleed; doordat het, om het onder eed afgelegde getuigenis van Luitenant Van Strijdonck van de hand te wijzen aanstipt « dat overigens getuige Van Strijdonck toegeeft dat hij getuige Hannikinne enige dagen na de feiten, namelijk op 3 Juni te Poitiers ontmoet heeft, en nogmaals rond de maand September 1942 te Antwerpen, dat er over de « Aloha » gesproken werd en hij de oorzaak van het verlies van de « Aloha » niet heeft aangeduid, dat zulks vreemd voorkomt indien hij werkelijk ooggetuige is geweest van de feiten; dat er geen enkele reden was om die te verzwijgen, indien hij ze werkelijk kende, en hij dan ook in gebreke gebleven is daarvoor een gegronde reden op te geven, dat dergelijke gronden niet ernstig noch juridisch zijn en dat zij de afwijzing van het uitdrukkelijk getuigenis van Luitenant Van Strijdonck niet kunnen rechtvaardigen; dat het vonnis derhalve niet, naar luid van de wet, met redenen is omkleed;

Overwegende dat de verplichting om te motiveren een verplichting is aangaande de vorm;

Dat een aanvechtbaar motief de verbreking niet kan medeslepen van de beslissing wegens schending van art. 97 der Grondwet;

Overwegende dat de rechtbank, de beschouwingen van de eerste rechter overnemende, beslist dat de Staat aanlegger niet bewezen heeft, dat het verlies van het schip te wijten was aan een gebeurtenis, waaraan de aanlegger vreemd was gebleven; dat deze reden volstaat om de beslissing te rechtvaardigen;

Overwegende dat de rechter over de feiten, souverain de bewijskracht der getuigenissen beoordelende, niet gehouden is aan te duiden waarom hij ze aanneemt of van de hand wijst;

Dat, daar de motieven die de rechter te dien op-

zichte geeft overbodig zijn, de aanlegger geen belang heeft om ze te bestrijden;

Dat voor het overige de feitelijke beschouwingen, waarop het middel steunt, buiten de bevoegdheid van het Hof vallen;

Dat het middel niet kan aangenomen worden;

Om die redenen:

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten en tot een schadevergoeding van 150 fr. jegens de verweerder.

HOF VAN VERBREKING

Eerste Kamer. — 17 Maart 1949.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. de Cocquéau des Mottes.
Eerste Advocaat-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Rechtsmacht van het Rekenhof. — Onder-postontvangers zijn niet rekenplichtigen en niet onderworpen aan de rechtsmacht van het Rekenhof.

De onder-postontvangers zijn niet rekenplichtigen van de Staat, doch slechts onder-rekenplichtigen; zij zijn derhalve niet verplicht om aan het Rekenhof rekening te doen van hun beheer en zijn slechts rekenschap verschuldigd aan de rekenplichtigen onder wier verantwoordelijkheid zij handelen. Zij zijn mitsdien niet onderworpen aan de rechtsmacht van het Rekenhof, zodat dit laatste niet bevoegd was een onder-postontvanger te veroordelen.

Van Hasselt en Van der Eycken t/ Belgische Staat
(Verkeerswezen en Financiën)

Gelet op het bestreden arrest, door het Rekenhof op 10 Maart 1948 gewezen;

Over het eerste middel: schending van de artikelen 8, 66, al. 2, 92, 93, 97 en 116 van de Grondwet; van de artikelen 7, 8, 10, 11, 49, 55, 60 van de wet van 15 Mei 1846 over de boekhouding van de Staat; van de artikelen 5, 6, 7, 8, 10 en 13 van de Wet van 29 October 1846 op de Organisatie van het Rekenhof; van de artikelen 42, 52, 61, 229 van het Koninklijk Besluit d.d. 10 December 1868, houdende Algemeen Reglement van de Boekhouding van de Staat; van de artikelen 6, 58, 162 van het Koninklijk Besluit van 15 November 1877, houdende organiek reglement van het Beheer der Posterijen; van de artikelen 96 en 97 van het Koninklijk Besluit van 2 October 1937, houdende het Statuut van de Staatsbedienden; van art. 1 van het Besluit van 30 November 1938 tot vaststelling van de organieke kaders van het Personeel der Posterijen; van de artikelen 1 par. 1 en par. 2, 11 par. 1, par. 2 en par. 3, 14, 81, 84 tot 119 (in het bijzonder 84, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103 en 104) en 138 van de Algemene Instructie van het Beheer der Posterijen, titel V, Algemene Boekhouding van het Beheer der Posterijen, titel V, Algemene Boekhouding van het Beheer der Posterijen, genomen in uitvoering van de artikelen 55 (W. 15 Mei 1846) en 229 (Koninklijk Besluit 10 December 1868),

doordat het arrest, enerzijds vaststellend dat aanlegster onderpostontvangeres is, anderzijds verklaart dat zij de hoedanigheid bezit van rekenplichtige (t. W. van de Staat) en dat het Rekenhof uitsluitend bevoegd is om de aard en de draagwijdte van de aansprakelijkheid vast te stellen, welke aanlegster op-

gelopen mocht hebben in de uitoefening van haar ambt van onderpostontvangeres,

terwijl krachtens de aangehaalde teksten vaststaat, dat een onderpostontvangeres niet de hoedanigheid bezit van Rekenplichtige van de Staat, waaruit volgt dat het Rekenhof onbevoegd was om eiseres een veroordeling op te leggen, daar het slechts bevoegd is om de verantwoordelijkheid te bepalen van de rekenplichtige, die verplicht is zijn rekeningen neer te leggen en geen bevoegdheid bezit om een agent te veroordelen, die tot het voorleggen van rekeningen niet gehouden is en aldus niet als voor het Rekenhof aansprakelijk rekenplichtig mag beschouwd worden;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt, dat de aanlegster onderpostontvangster was te Oetingen en dat de rekenplichtige van dit kantoor de Heer Blondeel was, postontvanger te Halle; dat bij het neerleggen door deze, in die hoedanigheid, van de rekening van zijn ontvangsten en uitgaven een tekort is gebleken, voortkomende van aanlegster's kas;

Overwegende dat het Rekenhof zijn bevoegdheid ten opzichte van aanlegster rechtvaardigt bij de reden, dat deze rekenplichtige is en dienvolgens onderworpen aan de bepalingen van art. 11 der wet d.d. 15 Mei 1846;

Overwegende dat het stelsel der boekhouding in zake posterijen afwijkt van artikel 7 van de wet d.d. 15 Mei 1846; dat artikel 55 van deze wet dit uitdrukkelijk verklaart;

Overwegende anderzijds, dat de Algemene Onder-richtingen, titel V, Algemene Boekhouding van het Beheer van Posterijen, genomen werden krachtens dit artikel 55, en art. 229 van het Koninklijk Besluit d.d. 10 December 1868, houdende Algemeen Reglement op de Rijkscomptabiliteit; dat ze aldus wettelijk kracht hebben;

Overwegende dat uit verschillende bepalingen van deze algemene onderrichtingen, namelijk uit de artikelen 1, 14, 21, 81, 84, 91 en 137 blijkt dat alleen de ambtenaars van de posterijen met de titel van postmeester of van rekenplichtige, aan de verplichting onderworpen zijn het Rekenhof rekening te doen van hun beheer en dat zij zelfs voor verrichtingen, door derden gedaan, aansprakelijk zijn;

Overwegende dat de beambten met de titel van onderrekenplichtige slechts rekenschap zijn verschuldigd over hun boekhoudingsverrichtingen aan de rekenplichtigen, onder wier verantwoordelijkheid zij handelen;

Overwegende dat de algemene onderrichtingen de onderpostontvangers onder de onderrekenplichtigen opsommen (artikelen 96 tot 104);

Overwegende dat uit deze teksten blijkt dat in zake posterijen de hoedanigheid van rekenplichtige niet wettelijk toekomt aan de ondergeschikte agenten met de rang van aanlegster;

Dat in het bijzonder art. 1 par. 1 en 2 de lagere bedienden, die op enigerlei wijze aan het innen van opbrengsten medewerken, als onderrekenplichtigen beschouwt, terwijl artikel 81 de personen opsomt, die aan de verplichting onderworpen zijn om aan het Rekenhof rekening te doen van hun beheer, opsomming waarin de agenten, onderrekenplichtigen geheten, niet begrepen zijn;

Dat deze agenten, daar zij geen rekenplichtigen zijn volgens de wet, aan de rechtsmacht van het Rekenhof niet onderworpen zijn;

Overwegende dat dit Hof door aanlegster te veroordelen de in het middel bedoelde bepalingen heeft geschonden;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat het hierbij gewezen arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Rekenhof en dat melding ervan zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt de Belgische Staat tot de kosten;

Verwijst de zaak overeenkomstig art. 13 van de wet van 29 October 1846 naar een commissie ad hoc, gevormd in de schoot van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

HOF VAN VERBREKING

Tweede Kamer. — 17 Januari 1949.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. Fettweis.

Advocaat-generaal : M. Colard.

Verkeer. — Toepasselijkheid van art. 96 van het Algemeen Verkeersreglement.

De bij artikel 96 van het Algemeen Reglement op de politie van het vervoer en van het verkeer (K. B. van 1 Februari 1934) voorgeschreven aanwijzing van een voorgenomen verandering van richting, is een voorzorgsmaatregel, die opgelegd is welke ook de rechten en verplichtingen mogen zijn, die krachtens de wet voor de weggebruikers voortvloeien uit hun respectieve standen en dus ook geldt voor hem, die een recht van voorrang heeft.

Palvasie t./Salmon b.p.

Gelet op het bestreden arrest, door het Hof van Beroep te Brussel op 1 Juni 1948 gewezen;

Overwegende dat de voorziening, zoals ze opgesteld is, het arrest slechts in zijn beschikkingen nopens de publieke vordering bestrijdt;

Over het enig middel : schending van artikel 97 der Grondwet, van de artikelen 418 en 420 van het Strafwetboek, van de artikelen 57, 2° en 96 van het Besluit-Wet van 1 Februari 1934, houdende algemeen reglement op de politie van het vervoer en het verkeer, doordat, 1) het arrest ten laste van verdachte als bestanddeel van het misdrijf, voorzien bij de artikelen 418 en 420 van het Strafwetboek, het feit heeft gehandhaafd, dat hij links heeft afgedraaid om de zijweg « Chemin des Quinze pieds » in te rijden zonder vooraf zijn rijbeweging kenbaar te maken, terwijl art. 57, 2° van het Koninklijk-Besluit van 1 Februari 1934, dat beslist dat de weggebruiker die naar links afdraait de doorgang niet mag afsnijden voor degene die zijn weg vervolgt, niet toepasselijk is op de weggebruiker die op een aansluiting links afdraait en die in aanrijding komt met een andere weggebruiker die, met overtreding van art. 36, 4° van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934, op een aansluiting links voorbijsteekt; 2) de aanlegger in verbreking, in conclusie beweerd hebbende dat de overtreding, die hij gebeurlijk zou gepleegd hebben door zijn bedoeling om links af te draaien niet overeenkomstig artikelen 31, 2° en 96 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 kenbaar gemaakt te hebben, zonder oorzakelijk verband is met de aan Salmon et Thys toegebrachte verwondingen, vermits art. 96 al. 2 bepaalt dat « het gebruik van het teken kan in genedele de rechten en verplichtingen kon krenken, die wettelijk voor de gebruikers voortvloeien onder meer uit hun respectieve stand of uit hun

snelheid», en dat in ieder geval de burgerlijke partij Salmon op de linker kant van de rijweg niet mocht rijden noch de auto van betichte voorbijsteken, zelfs indien deze zijn verandering van richting niet kenbaar had gemaakt» het bestreden arrest deze bewijsvoering niet heft weerlegd; 3) het arrest aanneemt dat de burgerlijke partij, daar zij de plaats niet hield, die haar regelmatig aangewezen was krachtens de artikelen 29, 4° en 36, 4° van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 (de uiterste rechterzijde) van de verkeersvoorrang niet genoot ten bate van de weggebruiker, die zijn weg voortzet tegenover degene die links afdraait, en niettemin beslist dat de betichte het hem ten laste gelegde misdrijf gepleegd heeft, omdat hij op een aansluiting links heeft afgedraaid en alzo in aanrijding is gekomen met het moterrijwiel van de burgerlijke partij, dat deze motieven tegenstrijdig zijn en gelijk staan met een gebrek aan redenen;

Overwegende dat het bestreden arrest ten laste van aanlegger bewezen verklaart de betichting, bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, doch zonder het opzet om de persoon van een ander aan te randen, onvrijwillig aan de burgerlijke partij slagen of verwondingen te hebben toegebracht; dat het arrest vaststelt dat de aanlegger plotseling links heeft afgedraaid om een zijweg in te rijden, zonder vooraf de beweging kenbaar te maken, die hij voornemens was uit te voeren; dat het arrest terecht beslist dat de eerste rechter verklaard heeft dat de aanlegger, door een onvoorziene zwenking in de aangehaalde voorwaarden uit te voeren, zich aan een gebrek van vooruitzicht of voorzorg schuldig heeft gemaakt;

Overwegende dat hij die van een verkeersvoorrang geniet er slechts gebruik mag maken mits in acht te nemen wat bevolen is door de voorzichtigheid, dat het teken voorzien bij art. 96 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 een voorzorgsmaatregel is, die opgelegd is, welke ook de rechten en verplichtingen zijn die wettelijk voor de gebruikers uit hun respectieve standen voortvloeien (art. 96, 1 al. 2); dat daaruit volgt dat aanlegger in elke veronderstelling gehouden was zich aan deze maatregel van algemene orde te onderwerpen;

Overwegende dat de rechten in hoger beroep door zijn beslissing te motiveren zoals hij het gedaan heeft geen enkel der in het middel ingeroepen bepalingen heeft geschonden;

Overwegende dat het bestreden arrest in feite vaststelt dat het gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, waarop het ten laste van aanlegger wijst, de rechtstreekse oorzaak van het ongeval is; dat het bestreden arrest bij deze in cassatie onaanastbare vaststelling de conclusies van aanlegger beantwoordt, volgens dewelke het misdrijf, dat hij zou kunnen gepleegd hebben door zijn bedoeling om links af te draaien niet kenbaar te maken, zonder oorzakelijke verband is met de aan de burgerlijke partijen Salmon en Thys veroorzaakte verwondingen;

Overwegende dat het bestreden arrest, in strijd met wat het middel beweert, niet vaststelt dat de aanlegger het misdrijf gepleegd heeft omdat hij op een aansluiting links heeft afgedraaid, maar dat hij plotseling links heeft gedraaid om een zijweg in te rijden, zonder vooraf de beweging, die hij de bedoeling had uit te voeren, kenbaar te maken;

Dat het middel in zijn tweede en derde onderdeel in feite niet opgaat;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 8 Januari 1949.

Voorzitter : M. Mechelynck.

Advocaat-Generaal : M. Van Durme.

Pleiters: Mrs. E. Hendrickx, R. Donnet en A. Diercxsens

Arbeidsongevallen. — Omvang van de vordering van het slachtoffer tegen de voor het ongeval verantwoordelijke derde. — Omvang van het verhaalsrecht van de verzekeraar tegen het risico van arbeidsongevallen ten laste van de verantwoordelijke derde. — Verhouding tussen het gewone recht en de arbeidsongevallenwet 1903.

Het slachtoffer van een ongeval kan van de daarvoor aansprakelijke derde overeenkomstig de bepalingen van het gewone recht de vergoeding vorderen van de werkelijk geleden schade, niet het bij de Arbeidsongevallenwet van 24 December 1903 vastgestelde bedrag, dat immers bij deze wet bepaald is op gronden van sociale aard naar een algemeen geschatte loondervang wegens arbeidsonbekwaamheid, zonder dat daarbij rekening wordt gehouden met de bijzondere omstandigheden van elk concreet geval.

De wettelijke regeling omtrent de te bepalen forfaitaire vergoeding, berustend op overwegingen, die vreemd zijn aan de gedragingen van de verantwoordelijke dader, mag deze niet bevoordelen en evenmin benadelen.

De verzekeraar tegen het risico van arbeidsongevallen kan van de verantwoordelijke derde betaling vorderen van de bedragen, die eerstgenoemde aan het slachtoffer heeft uitbetaald, doch slechts voor zover die bedragen niet meer belopen dan hetgeen de derde ter vergoeding van dezelfde schade krachtens het gewone recht aan het slachtoffer verschuldigd is; in dat geval zal het aan de verzekeraar uitbetaalde bedrag in mindering worden gebracht op hetgeen de derde deswege aan het slachtoffer verschuldigd is.

Wat de bedragen betreft, die de verzekeraar in de toekomst aan het slachtoffer zal moeten uitbetalen, is hij tegenover de verantwoordelijke derde insgelijks gerechtigd tot ten hoogste het bedrag, dat deze deswege op grond van het gewone recht aan het slachtoffer verschuldigd is. Indien laatstgenoemd bedrag door de derde aan het slachtoffer wordt uitbetaald, moet het verrekend worden met de door de verzekeraar aan het slachtoffer verschuldigde som, zodat er geen aanleiding bestaat om een recht van voorbehoud van de verzekeraar tegenover de derde te erkennen.

O.M., Roosens en Verzekeringsmaatschappij De Schelde
t/ Diercxsens

Op burgerlijk gebied :

1° *Burgerlijke partij Roosens Karel.*

Aangezien, de totale verantwoordelijkheid van betichte vaststaande, zij op voet van art. 1382 van het burgerlijk wetboek aansprakelijk dient te worden gesteld voor de totaliteit der aan de burgerlijke partij toegebrachte schade;

Aangezien de totale schade, voortspruitende uit de besproken aanrijding, aldus door de eerste rechter werd beraamd en deze beraming billijk voorkomt;

1° vernielde fiets fr. 2.000,—

2° blijv. gedeeltel. werkonbekwaamh. fr. 60.000,—

3° zedelijke schade	fr. 25.000,—
4° dokters- en apothekerskosten	fr. 5.939,—
5° tijdelijke werkonbekwaamheid	fr. 7.747,60

Aangezien o.m. de schadepost toekomende op grond van gedeeltelijke blijvende werkonbekwaamheid, ex aequo et bono vastgesteld door de eerste rechter, de werkelijke ondergane schade benadert, rekening houdend met de verdiensten, de ouderdom en de winstgevende levensduur over nog een zeker aantal jaren der burgerlijke partij Roosens Karel.

Aangezien deze laatste vruchteloos naar de forfaitaire regeling, afgesloten op voet der wet van 24 December 1903 in zake arbeidsongevallen verwijst, daar dit forfait, vastgesteld in een geest van sociale toenadering en sociale zekerheid, niet zozeer bepaald werd in nauwgezette aanpassing met, in specie, verworven omstandigheden, maar wel op basis van een onveranderlijke loonschade en in gevolge een op voorhand aanvaard standpunt, nl. een bepaalde gedeeltelijke bestendigde werkonbekwaamheid, een loonsvermindering van 50 % medebrengend;

Aangezien dienvolgens deze forfaitaire regeling, tot stand gekomen op overwegingen vreemd aan de gedragingen van betichte, ter zake vreemd moet blijven, en deze laatste niet mag bevoordelen, maar ook niet mag benadelen;

2° Burgerlijke partij Verzekeringsmaatschappij De Schelde.

Aangezien deze burgerlijke partij in haar hoedanigheid van verzekeraar-wet, aan de burgerlijke partij Roosens Karel, de schadeposten, betrekking hebbende op de ondergane tijdelijke werkonbekwaamheid en de dokters-apothekers- en kliniekonkosten reeds vergoede, wat niet wordt betwist;

Aangezien dienvolgens de burgerlijke partij «De Schelde» gerechtigd is, deze bedragen, zijnde 5.939 fr. en 7.747,60 fr., terug te vorderen ten laste van betichte, met dien verstande, dat zij in mindering dienen te worden gebracht van de uiteindelijke schadevergoeding, welke de burgerlijke partij Roosens ten opzichte van betichte mocht kunnen eisen;

Aangezien de eerste rechter bij de verdeling der schadeposten met deze overweging rekening heeft gehouden:

Aangezien de burgerlijke partij «De Schelde» echter niet gerechtigd is andere bedragen van betichte terug te vorderen, o.a. die, welke zij als verzekeraar-wet aan de burgerlijke partij Roosens mocht betalen en n.l. voor zover zij de schadevergoeding wegens bestendige tijdelijke werkonbekwaamheid, zijnde 60.000 fr., zouden overschrijden;

Aangezien inderdaad niet ernstig meer kan worden staande gehouden, dat de vordering van de verzekeraar-wet, haar oorsprong vindende in de rechten van de verzekerde patroon ten opzichte van den verantwoordelijke derde, verder reiken zou om de terugvordering te wettigen ten laste van derden van alle uitgekeerde vergoedingen hoegenaamd, op voet der arbeidsongevallen wet, en de eerste rechter, overeenkomstig de gevestigde rechtspraak, de rechten van de verzekeraar-wet, in casu de burgerlijke partij «De Schelde», ten opzichte van derden in casu, betichte, binnen de perken van het gemeen recht herleidde;

(Cas. 15.4.1940; Pas. 1940, 1, 121.)

Aangezien de burgerlijke partij «De Schelde» niet bewijst andere verdragen dan, die wegens tijdelijke werkonbekwaamheid en dokters-apothekers- en kliniekosten ter ontlasting van den werkgever der burgerlijke partij Roosens te hebben betaald, en dienvolgens

niet gerechtigd is enig ander bedrag terug te vorderen. (Cas. 18.3.1940; Pas. 1940, 1, p. 95);

Aangezien de burgerlijke partij Roosens nochtans, wanneer haar door de veroordeling van betichte het herstel der schade zal zijn toegekend, voor rekenplichtig dient te worden gehouden, ten opzichte van den verzekeraar-wet, de burgerlijke partij «De Schelde», voor alle sommen die haar door deze laatste op voet der arbeidsongevallenwet zullen worden uitbetaald;

Aangezien het dienvolgens niet gepast is de burgerlijke partij «De Schelde» enig voorbehoud ten laste van betichte te verlenen, des te meer, dat de burgerlijke partij Roosens haar rechten ten opzichte van betichte door haar aanstelling tot burgerlijke partij volledig heeft uitgeput;

Om deze Beweegredenen :

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak;
(.....);

Op burgerlijk gebied :

Bevestigt het bestreden vonnis, behalve voor wat het voorbehoud betreft, verleend aan de burgerlijke partij «De Schelde», ten laste van betichte. Wijst de burgerlijke partij «De Schelde» af van dit deel van haren eis alsmede van het overige van haren eis;

Wijst ook de burgerlijke partij Roosens af van het overige van haren eis;

Verwijst betichte in de kosten.

NOOT : Vgl. Laloux, *Traité des assurances terrestres et droit belge*, 1944, nr 395 e.v.; Rb. Kortrijk, 5 Juni 1947, R.W. 1948/49, 534 e.v. met uitvoerige noot.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e bis Kamer — 28 October 1948.

Voorzitter : M. Bervoets.

Rechters : M.M. Moorkens en Van der Cruyssen.
Pleiters : Mrs J. Mertens, Lagrange, Van Hecke (Brussel), Humblet (Brussel), Carton de Tournai (Brussel) en De Baeck.

1. Wetsverklaring. — Een uitzonderingswet moet beperkend worden uitgelegd. — Betekenis van de woorden : « personen die zich gedwongen zagen » in art. 4 onder d van het wetsbesluit van 19 Maart 1945. — Grammaticale en letterlijke betekenis. — Uitlegging naar de bedoeling van de wetgever.

2. Partijen in een rechtsgeding. — Plichten van de ene partij t.a.v. de belangen der andere partij.

1. Een uitzonderingswet, zoals het wetsbesluit van 19 Maart 1945 (*Staatsblad 1 April 1945*) betreffende de schorsing van verjaringen en de verlenging van termijnen moet beperkend worden uitgelegd. Waar deze wet in art. 4 onder d) spreekt van personen die « zich gedwongen zagen », bedoelen deze woorden grammaticaal en in letterlijke zin : personen op wie door derden of door een buiten hen staande macht dwang werd uitgeoefend, en niet personen, die zich lieten leiden door hun angst, zij het een gewettigde angst, die echter niet het gevolg was van onmiddellijke dwang.

Indien de wetgever had willen bedoelen al degenen, die terecht of ten onrechte dachten de binnenvallende Duitsers te moeten vrezen, zou hij zulks op andere wijze hebben uitgedrukt.

Indien men van mening is, dat de wet niet in de letterlijke zin van haar tekst moet worden uitgelegd,

doch naar de bedoeling van de wetgever, en deze door voormelde wetsbepaling al de Israëlieten heeft willen beschermen, moet men de wet «in haar geheel» op deze wijze uitleggen. Een dergelijke interpretatie-methode leidt echter in casu, alle omstandigheden in acht genomen, tot de slotsom, dat eisers niet ontvankelijk moeten worden verklaard in hun te laat ingestelde vordering. (Zie nader het vonnis.)

2. Al kan de opvatting verdedigd worden, dat elke partij tot plicht heeft de belangen der andere partij te behartigen, zo nemen rechtsleer en rechtspraak niet aan, dat de ene partij haar eigen rechten moet opofferen ten behoeve van de belangen der andere partij.

R. en G. Kelbert t/ Rombouts, Algemene Spaar- en Lijfrentekas, Lemineur en Wwe Sano,
Rombouts t/ Algemene Spaar- en Lijfrentekas,
Lemineur en Wwe Sano.

Overwegende dat de hoofdeis, met de vordering in vrijwaring, respectievelijk ingeschreven onder nummers 17.359 en 17.972 van de algemene rol, wegens verknochtheid dienen samengevoegd te worden;

A. Voorwerp van het geding :

Overwegende dat de eis van aanleggers strekt, — in hoofdorde : tot de vernietiging van de verkoping op dadelijke uitwinning van een huis, eigendom van aanleggers, gelegen te Antwerpen, Charlottalei 20, en betaling van de schadevergoeding door de verweerders;

In ondergeschikte orde : tot de veroordeling van tweede, derde en vierde verweerders tot vergoeding der schade die aanleggers lijden door de verkoping van dit eigendom;

dat de eis in vrijwaring, ingesteld door eerste verweerder tegenover de overige verweerders, ertoe strekt tweede, derde en vierde verweerders te horen veroordelen om tussen te komen in het geding, ingesteld tussen aanleggers en eerste verweerder, en de partij van deze laatste over te nemen, dit in hoofdorde, en in ondergeschikte orde, tot betaling van de schadevergoeding, steeds met betrekking op de verkoping van het kwestieuze eigendom;

B. De feiten :

Overwegende dat de feiten, die aanleiding hebben gegeven tot de huidige rechtspleging, de volgende zijn:

Aanleggers hebben de nalatenschap van hun ouders aanvaard onder voordeel van boedelbeschrijving, daar waar de andere rechthebbenden van de nalatenschap hebben afgezien. Volgens aanleggers was deze nalatenschap niet schitterend, maar een huis, staande te Antwerpen, Charlottalei, 20, behoorde tot die nalatenschap;

Aanleggers hebben het voor hun belangen geraadzaam geoordeeld voor een bedrag van 190.000 fr. een lening aan te gaan en hebben aldus een overeenkomst gesloten, zoals blijkt uit een notariële akte, verleden voor Mr notaris Lemineur te Antwerpen, op 13 September 1935 (akte behoorlijk geboekt) met de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, waardoor aanleggers erkennen een bedrag van 190.000 fr. te hebben ontvangen, en zich verplichten dat bedrag terug te betalen mits 14 annuïteiten elk van 19.195 fr.;

dat tevens werd bedongen in deze akte, dat de Algemene Spaar- en Lijfrentekas verweester in onderhavige vordering, als waarborg van die betalingen een hypotheek zou bekomen in eerste rang op

het huis te Antwerpen, Charlottalei, 20, en dat verweester Algemene Spaar- en Lijfrentekas de onmiddellijke betaling van het verschuldigde saldo zou mogen eisen bij gebrek door de ontleeners (aanleggers) de intresten of annuïteiten te betalen binnen de 30 dagen na hun vervaldag;

Op 1 September 1939 verviel de vierde annuïteit en aanleggers lieten aan tweede verweester in zake weten dat zij niet konden betalen en zinnens waren het huis te verkopen, maar dat zij nog geen kopers hadden kunnen vinden (3 November 1939). Zij vragen respijt. Verweester ziet de toestand van aanleggers in en verklaart zich bereid aan aanleggers toe te laten de vervallen annuïteit van 1 September 1939 te laten betalen met maandelijks afkortingen. Op dit voorstel wordt door aanleggers niet met beslistheid geantwoord en zij verklaren dat zij misschien een gelegenheid hebben het huis te verkopen en zij beloven enkele dagen later nieuws te geven. Enige tijd verloopt, maar aanleggers geven geen nieuws en op 1 September 1940 vervalt de 5e annuïteit.

Volgens inlichtingen, bekomen door de notaris Lemineur, zou de koper, waarop aanleggers zinspelen, 190.000 frank hebben aangeboden en daar aanleggers wensten 210.000 frank te bekomen, is de koop niet doorgegaan. Intussen hebben de Duitsers België bezet, en liefhebbers voor goederen, toebehorend aan Israëlieten, tonen zich zeer voorzichtig.

Verweester, ingevolge de houding van aanleggers, en rekening houdende zowel met het welbegrepen belang van aanleggers als met haar recht om niet langer te wachten met de verkoping, besluit te doen overgaan tot de verkoping op dadelijke uitwinning van het eigendom, Charlottalei 20, te Antwerpen, waarop zij een hypotheek in eerste rang heeft; de oom van aanleggers verzoekt verweester te willen wachten en meldt dat hij aanleggers zal verwittigen. Hij doet zulks en aanleggers schrijven aan verweester op 13 September 1941, brief die verweester op 13 October 1941 ontvangt, en toont aan de notaris Lemineur. In dit schrijven doen aanleggers gelden dat zij niet kunnen betalen, alle verhandeling van geld onmogelijk zijnde gemaakt door de oorlogstoestand, hetgeen zij verklaren aan te zien als heirkraft. Aanleggers beweren dat zij verplicht werden België te verlaten en dit door de Belgische overheid, en zij protesteren tegen de verkoping van het litigieuze huis.

Het huis werd niettegenstaande dit protest verkocht in de vorm van een verkoping op dadelijke uitwinning, na rechtspleging, ingesteld tegen de inmiddels aangestelde voorlopige beheerder Mr G. Sano en tegen aanleggers zelve. Op 23 October 1941 werd het eigendom mits 425.000 aan eerste verweerder toegewezen.

Notaris Lemineur had op die dag, volgens zijn verklaring, een brief ontvangen van Georges Kleinberger (Georges Kelbert, aanlegger). Op 4 November 1941 schrijft hij aan Georges Kleinberger dat er nog 15 dagen zullen verlopen om een laatste opbod mogelijk te maken, en dat na die tijd de verkoping als definitief moet aangezien worden. Het blijkt uit niets, en het wordt ook niet beweerd dat aanleggers op dit schrijven gereageerd hebben, alvorens de huidige procedure, welke door dagvaarding van 22 October 1946 werd ingeleid. Voor die dagvaarding stelde Mr J. Mertens, raadsman van aanleggers, zich in verbinding op 5 April 1946 met Mr Lemineur, welke hem liet weten dat op 5 Mei 1942 de gelden werden verdeeld, bij minnelijke rangregeling tussen de schuldeisers, en dat hij een batig saldo van 231.639,90 frank in voordeel van aanleggers in de Consignatiekas had gestort;

C. in rechte :

Overwegende dat, zoals gemeld, aanleggers in hoofdorde de vernietiging vragen van de verkoping op dadelijke uitwinning van het eigendom, Charlottalei 20, te Antwerpen;

Overwegende dat in artikel 92 der wet van 15 Augustus 1854, derde alinea, de wetgever bepaalt dat de toewijzing (van het inbeslaggenomen, en/of op dadelijke uitwinning verkochte eigendom) betekend zal worden aan de schuldenaar, die op straf van verval, de vordering tot nietigheid moet instellen binnen de vijftien dagen;

Overwegende dat vaststaat dat de betekening der toewijzing aan aanleggers werd gedaan op 21 November 1941 bij exploit van deurwaarder Mertens en dat blijkt, dat in feite aanleggers einde 1941, of ten minste begin 1942 gans op de hoogte waren van de uitslag van de bewuste procedure;

Overwegende dat aanleggers beweren te vallen onder de bepaling van artikel 4, littera d. der wet van 19 Maart 1945, daar zij Israëlieten zijn;

Overwegende dat een uitzonderlijke wet, zoals die van 19 Maart 1945 dient uitgelegd en toegepast op strikte wijze, en dat de wetgever spreekt van personen die « zich gedwongen zagen »; dat dit grammaticaal en in letterlijke zin bedoelt personen op wie een uitwendige en door derde persoon of macht uitgeoefende dwang werd gericht, en niet personen die zich lieten beïnvloeden door angst, zelfs gewettigde angst;

Overwegende dat indien de wetgever had willen bedoelen al diegenen, die terecht of ten onrechte dachten de invallende Duitsers te moeten vrezen, hij dit anders zou hebben uitgedrukt;

Overwegende dat, indien men aanneemt dat een wet niet dient uitgelegd, gelet op de letterlijke zin van haar tekst, maar op de bedoeling van de wetgever, en dat zodus in casu de wetgever in artikel 4, littera d. heeft beoogd al de Israëlieten te beschermen, daar dezen uitzonderlijk werden gehaat door de bezetter, men dan ook tevens deze wet van 19 Maart 1945 in haar geheel op deze wijze moet uitleggen;

Overwegende dat, indien men dus aanneemt dat artikel 4, littera d. al de Israëlieten, voor de oorlog in België verblijvende, beschermt, logischerwijze men op dezelfde gronden moet aannemen, dat de beschikkingen van littera d. uitgedrukt in artikel 4, laatste alinea, welke luidt dat de personen aangeduid onder littera a tot e, er aanspraak blijven op hebben tot en met de dag waarop zij in hun haardsteden zullen teruggekeerd zijn, en uitdrukkelijk tot op een datum die bij Koninklijk Besluit zal worden vastgesteld, moeten worden uitgelegd, acht genomen op de bedoeling van de wetgever;

Overwegende dat dit in acht nemende, er in casu reden is om te zeggen dat op 22 October 1946 aanleggers niet meer in de termijn van vijftien dagen vielen, voorzien door gemeld artikel 92 der wet van 15 Augustus 1854; dat inderdaad door aanleggers wordt erkend dat een van hen in België was in de loop van Mei 1946 en dat, vermits zij reeds de zaak in handen van een Belgische advocaat gegeven hadden in April 1946, zij niet meer in de onmogelijkheid verkeerden zich te voorzien tegen het hun in 1941 betekende vonnis, waarvan zij in feite volledige kennis hadden begin 1942; dat minstens sinds 1 Januari 1946 aanleggers reeds zonder enige praktische moeilijkheid hun rechten konden doen gelden;

Overwegende dat indien de individuele rechten van aanleggers alle waardering en belang verdienen, het openbaar belang de geldigheid der aankopen van goederen, rechterlijk en openbaar te koop gesteld, te

beschermen, minstens even groot is als dit persoonlijk belang;

Overwegende dat in casu als men de laatste alinea van artikel 4 in de letterlijke zin interpreteert, men tot de absurde gevolgtrekking zou komen dat, vermits aanleggers nog steeds in de Verenigde Staten gehuisvest zijn, en er nog geen Koninklijk Besluit verschenen is dat een einde stelt aan de bedoelde termijn, zijzelf nu nog, de persoon vallende onder de categorie voorzien in artikel 4, littera d. een rechtsmiddel hebben behouden tegen normaal in kracht van gewijsde getreden vonnissen;

Overwegende dat bovendien, indien men de wet van 1 April 1945 strikt letterlijk toepast, aanleggers niet genieten van artikel 4, littera d, vermits aanleggers thans niet meer a) Belgische burgers zijn (zij zijn Amerikaanse burgers) en b) zij niet meer verblijven of niet meer gedomicilieerd zijn in België (zie eerste alinea artikel 4);

Overwegende dat dus of men nu de uitzonderingswet van 19 Maart 1945 letterlijk of breed uitlegt, de billijkheid en het gezond verstand pleiten in voordeel van de thesis, dat personen die in 1942 wisten dat hun huis verkocht was, na een procedure van dadelijke uitwinning, welke regelmatig werd betekend, niet meer ontvankelijk zijn einde October 1946 die procedure nog aan te vallen;

Overwegende bovendien dat de inleidende dagvaarding slechts werd betekend op 22 October 1946 en dat, als men moest aannemen dat aanleggers met recht beweren te vallen in de categorie diergenen waarvan sprake in artikel 4/c, zij nog in gebreke zouden blijven te bewijzen dat zij slechts in België zijn teruggekeerd 14 dagen vóór de dagvaarding; dat minstens sinds Mei 1946 een der aanleggers in België bij lijve tegenwoordig was en dat niets de andere belette (voor zover men moet aannemen dat hij ook niet in België is geweest 14 dagen vóór de dagvaarding) te handelen;

Overwegende dat vermits aanleggers beweren te behoren tot de categorie personen, vermeld onder artikel 4/d, zij moeten bewijzen dat zij zich bevinden in de voorwaarden opgesomd in dit artikel en dat zij niet alleen dit bewijs niet leveren, maar zelfs niet aanbieden het te leveren;

De vraag in ondergeschikte orde :

Overwegende dat echter in ondergeschikte orde aanleggers een eis tot schadevergoeding hebben ingeleid tegen tweede, derde en vierde verweerders, gesteund op de schade door hen geleden en ontstaan door de fout van verweerders, schade bestaande uit het verlies, geschat op een miljoen frank, behoudens verhoging of verlaging, zijnde het verschil tussen de verkoopprijs en de huidige waarde van het eigendom;

1. Tegenover tweede verweerster :

Overwegende dat blijkt uit de voorgelegde bescheiden en de erkenningen aan aanleggers, dat deze in gebreke waren vanaf 1939 aan hun contractuele verplichtingen te voldoen en dat niet betwist wordt dat volgens de overeenkomst, gesloten tussen aanleggers en tweede verweerster, deze laatste luidens een uitdrukkelijke overeenkomst mocht doen overgaan tot de verkoping op dadelijke uitwinning;

Overwegende nochtans dat tweede verweerster, blijk gevende van grote inschikkelijkheid in 1939 een voorstel heeft gedaan aan aanleggers, dat noch door hen aanvaard noch uitgevoerd werd; dat aanleggers dus reeds vanaf 1939 vervallen waren van hun rechten, dus vóór hun vertrek uit België;

Overwegende dat nadien nog een vijfde annuïteit verviel en tweede verweerster zich alsdan tot de rechtbank heeft gewend en de procedure in dadelijke uitwinning en in de benoeming van een voorlopige beheerder heeft vervolgd en doorgevoerd;

Overwegende dat weliswaar, alvorens over te gaan tot de verkoping, tweede verweerster erkent kennis gekregen te hebben van een brief door aanleggers tot haar gericht, protesterend tegen de verkoping, maar dat aanleggers niet beweerden in Amerika, waar zij toen woonden, over het nodige geld te beschikken om hun schuld na de oorlog te betalen, noch enig voorstel deden, en zich enkel bepaalden te protesteren tegen de verkoping;

Overwegende dat de tweede verweerster zich wendde tot notaris Lemineur, aangesteld door de Rechtbank en diens raad inriep; dat deze tweede verweerster gerust stelde, verklarende dat de procedure regelmatig was en mocht voortgezet worden;

Overwegende dat, indien aanleggers thans pleiten dat elke partij als plicht heeft de belangen der andere partij te behartigen, het echter niet door rechtsleer en rechtspraak wordt aangenomen dat een partij haar rechten moet opofferen voor de belangen der tegenpartij;

Overwegende dat gelet op de oorlogstoestand en de houding der bezetters tegenover de goederen, toebehorende aan Israëlieten, en gelet op de omstandigheden dat het litigieuze huis werd betrokken door de Duitsers, het pand van tweede verweerster groot gevaar liep te verdwijnen of aanzienlijk te verminderen;

Overwegende dat aanleggers dus te veel vergen van de tegenpartij en zeker niet logisch handelen in de zin van hun theorie door thans een miljoen schadevergoeding te vragen van een tegenpartij, die, moest zij in 1939 tot die verkoping van het litigieuze goed hebben doen overgaan (recht dat niet betwist wordt door aanleggers), thans nog een aanzienlijke vordering op aanleggers zou hebben, dan wanneer juist door haar menselijk en voorzichtig optreden tweede verweerster de verkoping heeft kunnen doen geschieden derwijze, dat aanleggers een batig saldo kunnen innen van 231.639,90 frank (niet geblokkeerd door de maatregelen Gutt);

(Het overige feitelijk);

Om deze redenen :

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak,

Verklaart de hoofdeis niet ontvankelijk en de ondergeschikte eis ongegrond, wijst aanleggers ervan af met veroordeling tot de gedingskosten; enz.

NOOT : Vgl. vonnis Rb. Brugge, 19 November 1947, R.W. 1947-1948, 673.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

Eerste Kamer. — 6 Januari 1949.

Voorzitter : M. A. Stellfeld.

Rechters : M.M. De Preter en Derispainsel.

Pleiters : Mrs G. Van Doosselare, Daeseleire en Monette (Brussel).

Huwelijkse voorwaarden. — Door minderjarige aangegaan zonder bij art. 1398 B. W. vereiste bijstand. — Relatieve nietigheid.

Huwelijkse voorwaarden door een minderjarige aangegaan zonder de bij artikel 1398 B.W. vereiste bijstand van degenen, wier toestemming tot het

aangaan van het huwelijk noodzakelijk was, zijn slechts relatief nietig.

In casu is deze nietigheid door latere handelingen van eisers gedekt.

Van Dyck en cs. t/Van Eygen, en Van Eygen t/X...

Aangezien de eis, ingeleid door de consoorten Sas, er toe strekt de vereffening en verdeling te horen bevelen van : a) de gemeenschap van goederen, bestaan hebbende tussen de echtgenoten Joannes Franciscus Sas-Philomena Van Dyck; b) de nalatenschap van de heer Joannes Franciscus Sas, overleden te Merksem-Antwerpen, op 23 Januari 1940; c) de gemeenschap van goederen, bestaan hebbende tussen de echtgenoten André Van Eygen-Martha Sas; d) de nalatenschap van dame Martha Sas, overleden te Woincourt (Fr.), waar zij tijdelijk verbleef, op 20 Mei 1940; — met dien verstande nochtans dat er bij deze verrichtingen geen rekening zal gehouden worden met het huwelijkscontract, zoals dit door de echtelieden Van Eygen-Sas op 27 September 1938 voor Notaris vastgesteld werd, wijl deze overeenkomst op grond van art. 1398 B. W. nietig en van generlei waarde zou zijn;

Aangezien de verweerder in dit geding, André Van Eygen, op 6 November 1947 Notaris in zake riep om zich enerzijds schadeloos te zien stellen voor de gevolgen der nietigverklaring van gezegd huwelijkscontract en anderzijds zich bovendien een schadevergoeding te diens laste te zien toekennen van 250.000 frank;

Overwegende dat de zaken hiervoren aangehaald en ingeschreven op de algemene rol, respectievelijk onder nummers 15.645 en 17.540, dienen samengevoegd te worden om door een zelfde vonnis beslecht te worden;

Retroakten :

Overwegende dat ter zake vaststaat, dat wijlen Martha Sas op 28 September 1938 in het huwelijk trad met André Van Eygen, nadat beiden daags tevoren, d.i. op 27 September 1938, voor Notaris een huwelijkscontract hadden laten verlijden, waarbij zij het stelsel van scheiding van goederen als het hunne aannamen en zich wederzijds gift deden van al de goederen, welke de nalatenschap van de eerststervende zouden uitmaken;

Overwegende dat Martha Sas, toen zij deze overeenkomst aanging, nog geen 21 jaar bereikt had, vermits zij geboren werd op 16 September 1919, en zij alsdan niet handelde overeenkomstig de voorschriften van art. 1398 B. W., vermits zij hierbij niet bijgestaan werd door de personen, wier toestemming voor de geldigheid van haar huwelijk vereist was;

Overwegende dat 5 maanden vroeger de vader dezer vrouw te Merksem was overleden, te weten op 23 Januari 1940, en dat zijn rechthebbenden op 23 Augustus 1940 een regeling troffen betreffende zekere bestanddelen zijner nalatenschap en hierbij melding maakten van het niet-geschieden van twee inbrengsten, ingeschreven in het huwelijkscontract der echtelieden Van Eygen-Sas;

Overwegende dat sinds 1943 de moeilijkheden tussen partijen zich opstapelden en uiteindelijk huidig geding op 29 Juni 1946 ingeleid werd;

Over de eis der consoorten Sas :

Overwegende dat de vordering tot vereffening en deling der gemeenschap van goederen, bestaan hebbende tussen de echtgenoten Joannes Franciscus Sas-Philomena Van Dyck, en der nalatenschap van Joannes Franciscus Sas, door verweerder niet betwist

wordt en dienaangaande geen principiële geschilpunten opgeworpen worden;

Overwegende nochtans dat betrekkelijk de eis tot deling en vereffening der gemeenschap André Van Eygen-Martha Sas, en der nalatenschap van deze laatste, de voorafgaandelijke kwestie der geldigheid van de betwiste huwelijksovereenkomst van 27 September 1938 door partijen gesteld wordt;

Overwegende dat aanleggers de nietigheid dezer overeenkomst beweren, aanvoerende dat het ontbreken van de bijstand der ouders van de minderjarige, het door deze laatste afgesloten huwelijkscontract volledig waardeloos maakt;

Dat daarentegen verweerder opwerpt dat deze nietigheid slechts betrekkelijk is en ter zake te onpas door aanleggers ingeroepen wordt;

Overwegende dat beide stellingen hunne aanhangers vinden in de rechtsleer, welke eensgezind aanneemt dat de bijstand, door art. 1398 B. W. vereist, de gewilde bescherming van de minderjarige uitmaakt, wie voorlichting moet gegeven worden door hen, die in zijn huwelijk toe te stemmen hebben en die hem van een nadelige of ongepaste huwelijksovereenkomst zullen weerhouden;

Dat men aan de hand dezer bedoelingen van de wetgever aannemen moet, dat het niet alleen de schadelijke gevolgen zijn, welke het in art. 1309 B.W. voorziene rechtsherstel kunnen uitlokken, maar dat zelfs het eenvoudig ontbreken van de vereiste bijstand, en dus van de gewilde bescherming, als schadelijk door de minderjarige mag aangezien worden en bijgevolg aanleiding geven kan tot toepassing van bewust artikel;

Overwegende nochtans dat, waar in de vorige eeuw een strenge formalistische rechtsleer de volledige waardeloosheid van een zonder bijstand aangegaan huwelijkscontract kon voorhouden en rechtvaardigen, zulke strenge zienswijze ten huidige dage niet meer te billijken is;

Dat inderdaad, in de stelling der voorstanders van een radicale nietigheid, het toch nogal vreemd aandoet te moeten verkondigen dat een minderjarige, wiens ouders in zijn huwelijk toestemmen en hiertegen dan ook geen financieel bezwaar blijken te hebben, doch door de nalatigheid van een derde hun bijstand bij het huwelijkscontract niet verlenen, dit laatste naar believe nietig kan doen verklaren, — terwijl een ander minderjarige, waarvan een der voorzaten tegen het huwelijk gekant was, omdat hij er zeker financieel gevaar aan verbonden meende, toch door zijn huwelijkscontract, waarin hij door de instemmen van de voorzaat bijgestaan was, zou gebonden blijven;

Overwegende dat een dusdanig toepassen van art. 1398 B. W. bovendien in plaats van een correctieve draagkracht te hebben, een ontredderende uitwerking zou krijgen en een ideale uitvlucht vormen om de bij het huwelijk aanvaarde samenwerking zonder slag of stoot en in eigen belang te niet te doen;

Overwegende eindelijk dat, waar ten huidige dage de echtscheidingen zowel als de scheidingen in feite zich veelvuldiger voordoen dan voorheen, en hierbij de hoede of het hoederecht der minderjarige kinderen het toestemmingsrecht tot hun huwelijk zal meeslepen, — het voor de hand ligt dat het toepassingsveld van art. 1398 B. W. geen gelijke tred zal kunnen houden met de artikelen 148, 149 en 150 B. W., wat dan andermaal aantoonst hoe onbillijk het zijn zou de in art. 1309 B. W. voorziene nietigheid radicaal en dus zonder onderscheid toe te passen op de minder-

jarigen, welke zich in de belangstelling hunner twee voorzaten kunnen verheugen, terwijl een relatieve nietigheid daarentegen het gewenste evenwicht zou brengen tussen dezelve en degene, die zich slechts op de belangstelling van een voorzaat kunnen beroepen;

Overwegende dan ook dat de ingeroepen nietigheid slechts relatief is;

Overwegende dat vermits verweerder aanvoert dat aanleggers deze nietigheid gedekt hebben, er dient nagegaan te worden of dit inderdaad zo is;

Overwegende dat aanleggers niet beweren in een benevelde geest te hebben gehandeld, wanneer zij op 23 Oogst 1940 twee meldingen van bedoeld huwelijkscontract onder een andere vorm bekrachtigden, alhoewel ze toen goed wisten dat noch eerste aanlegster, noch haar echtgenoot hun bijstand tot dit huwelijkscontract verleend hadden;

Dat zij in dezelfde overeenkomst zeer duidelijk spreken van het huwelijkscontract der echtelieden Van Eygen-Sas en van twee inbrengsten welke ze erkennen niet te zijn geschied;

Overwegende dat ten overstaan dezer gegevens de ingeroepen nietigheid als gedekt moet aangezien worden, en bijgevolg aanleggers niet meer gerechtigd zijn om de nietigheid van bedoelde huwelijkscontract in te roepen, zodat aanleggers alleen tegenover de nalatenschap van wijlen Dame Van Eygen-Sas hun mogelijke rechten kunnen doen gelden;

Overwegende ten overvloede dat het aangevochten huwelijkscontract op gene wijze de rechten van de minderjarige Martha Sas krenkten noch benadeelden; vermits hierin een scheiding van goederen bedongen werd, wat de minste risico's medebrengt, en een wederzijdse gift van de eerst overledene aan de langstlevende, hetgeen theoretisch voor Martha Sas, welke acht jaar en half jonger was dan haar echtgenoot, een grotere kans gaf om van die gift te genieten;

Overwegende dienvolgens dat, waar aanleggers slechts in 1943 de geldigheid van bedoeld huwelijkscontract in het gedrang brachten, nadat zij hetzelfde reeds bekrachtigd hadden op 23 Oogst 1940; — en de aflijvige belanghebbende Martha Sas zich hierover nooit beklaagd heeft, noch hierin materieel geschaad werd, er geen redenen aanwezig zijn om hetzelfde nietig te verklaren;

Dat bijgevolg in de verrichtingen van deling en vereffening der gemeenschap, bestaan hebbende tussen Martha Sas en André Van Eygen, zowel als der nalatenschap van eerstgenoemde, er wel rekening dient gehouden met het huwelijkscontract, door André Van Eygen en Martha Sas aangegaan voor notaris op 27 September 1938;

Over de inzakeroeping :

Overwegende dat tengevolge van het niet-inwilligen van de eis van aanleggers, betreffende de nietigheid van voormeld huwelijkscontract, de gedane inzakeroeping zonder voorwerp wordt;

Om deze redenen :

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak (.....).

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

Derde Kanton. — 18 December 1948.

Vrederechter : M. Van Huffel.

Pleiters : Mrs. Russinger en L. De Raedemaeker.

Buitengewoon huurrecht. — Omvang van de wettelijke huurverlenging.

Krachtens art. 4, lid 5 van de wet van 31 Juli 1947 heeft de huurder recht op de wettelijke huurverlenging alleen t.a.v. de kamers welke hij zelf in gebruik heeft doch niet t.a.v. de door hem aan derden onderverhuurde vertrekken.

Senecaut t/ Van Hest.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Scharpé te Borgerhout d.d. 27 November 1947, geboekt, strekkende om te horen zeggen voor recht dat het voordeel van de huurverlenging aan verweerder toegestaan door ons vonnis van 24 Mei 1947, beperkt zal zijn tot de plaatsen door hem persoonlijk betrokken, te weten gelijkvloers, cafézaal en 2 achterplaatsen met kelder, tussenverdieping, 2 plaatsen; eerste verdieping; de achterplaats. Bijgevolg tot uitzetting van verweerder uit al de andere plaatsen;

Overwegende dat verweerder, hoofdhuurder van het huis, Geuzenstraat, 24 daarvan slechts persoonlijk het gelijkvloers met de kelder, de tussenverdieping en de achterplaats op de eerste verdieping betreft. Dat al de andere plaatsen van gezegd huis aan derde personen onderverhuurd zijn;

Aangezien aanlegger zijn eis grondt op artikel 4, par. 5, der wet van 31 Juli 1947;

Aangezien verweerder in het huidig geval beschikt over voldoende woonplaatsen volgens zijn positie, zijn stand en zijn beroep, daar hij nooit aanspraak heeft gemaakt tot het betrekken van andere plaatsen, dan degene waarover hij thans als woonplaats beschikt;

Aangezien het voor de toepassing van artikel 4, par. 5 der wet van 31 Juli 1947 geenszins vereist is dat de huurder zou beschikken over een onroerend goed in eigendom, maar het volstaat dat hij over passende woongelegenheden beschikt;

Aangezien aldus in het huidig geval de huurder geen enkel rechtmatig belang kan inroepen om te genieten van de wettelijke huurverlenging betreffende de kwartieren die hij onderverhuurt en er in deze omstandigheden aanleiding bestaat hem het voordeel der wettelijke huurverlenging te onttrekken van al de plaatsen en appartementen van het gezegd huis die verweerder aan derde personen in huur heeft gegeven;

Aangezien verweerder ten onrechte bij tegeneis aanspraak maakt op een vergoeding van 2.000 fr. voor het inspannen van een roekeloos en tergend geding;

Om deze redenen,

Wij Vrederechter, recht doende op tegenspraak, verklaren de eis gegrond;

Zeggen voor recht dat de wettelijke huurverlenging, waarover verweerder beschikt, vanaf 31 Januari aanstaande zal beperkt zijn tot de plaatsen door hem persoonlijk betrokken, te weten: gelijkvloers, cafézaal en twee achterplaatsen met kelder, tussenverdieping: twee plaatsen, eerste verdieping: de achterplaats;

Zeggen dienvolgens dat zijn rechten, spruitende uit voormelde onderverhuringen een einde zullen nemen op voorzegde datum;

Wijzen verweerder af van de tegeneis en veroordelen hem tot de gedingkosten.

VREDEGERECHT TE BRUGGE

3e Kanton. — 15 October 1948.

Vrederechter : M. De Bock.

Pleiters : Mrs. Floré en Sebrechts.

1. Verkoop van plantaardappelen. — Actie wegens verborgen gebreken. — K. B. van 30 November 1939.
2. Verschijning in verzoening voor de vrederechter. — De bekentenis in de verzoeningszitting heeft geen bewijskracht.

1. *Het K.B. van 30 November 1939 in zake bedrog bij verkoop van plantgoed is niet van toepassing op een « toevallige verkoop tussen landbouwers gesloten ». (Art. 1) De algemene bepaling van art. 1246 B.W. wordt terzijde gesteld door de bijzondere bepalingen van de artt. 1641 e.v. B.W. Behalve tot teruggave van de ontvangen koopprijs is de verkoper alleen dan tot schadevergoeding verplicht indien hij de gebreken van het goed gekend heeft d.w.z. in casu geweten heeft, dat de aardappelen ongeschikt waren als plantgoed. (Art. 1645 B.W.). Het bewijs, dat de verkoper zulks geweten heeft moet door de koper geleverd worden.*

De rechter over de feiten bepaalt op in cassatie onaantastbare wijze de duur van de in art. 1648 B.W. bedoelde vervaltermijn, daarbij rekening houdend met de aard der verborgen gebreken.

2. *De aantekeningen door de griffier gedaan bij de verschijning van partijen in verzoening omtrent een bekentenis van een van hen missen iedere bewijskracht. Bij mislukking der poging tot verzoening mag de rechter in het later gevolgde geding geen rekening houden met zodanige bekentenis.*

Deplancke t/ Paepé.

Overwegende dat eiser in April 1948 100 kgr Hollandse plantaardappelen verkocht aan verweerder tegen 5 fr. het kgr., d.w.z. voor 500 fr.;

dat eiser beweert dat verweerder naliet en weigert te betalen en aldus vordert hem tot deze betaling te horen veroordelen, vermeerderd met de rechterlijke intresten en de kosten;

Overwegende dat verweerder zich tegen deze vordering verzet en beweert dat de door eiser geleverde plantaardappelen alle verhit waren en hij verplicht was deze uit te roeien en te vervangen;

dat aanlegger hierop steunt en daartoe de artikelen 1641 tot 1649 B.W. inroept, beweerend dat verweerder zich niet naar de wet heeft gedragen en thans moet betalen, zolang hij niet bewijst dat het geleverde goed verborgen gebreken had die hij kende, wat aanlegger uitgesloten acht;

dat verweerder meent zijn weigering tot betaling te steunen op artikel 1246 B.W. en het K.B. 30 November 1939 (nr. 89) inzake bedrog bij verkoop van plantgoed;

dat verweerder, nadat een persoonlijke verschijning der partijen niets opbracht, akte vraagt van de gerechtelijke bekentenis van eiser ter verzoening, dat hij wist dat het plantgoed verhit was;

dat verweerder tevens aanbiedt door getuigen te bewijzen, dat de aardappelen van slechte kwaliteit waren, dat eiser door een buitengerechtelijke beken-tenis verklaard heeft het gebrek van de aardappelen te hebben gekend en ten slotte dat verweerder schade heeft geleden;

dat verweerder vordert de eis van aanlegger te horen afwijzen als ongegrond en de vernietiging der verkoping te horen uitspreken wegens niet levering der vereiste koopwaren en veroordeling van eiser tot betaling aan verweerder van een vergoeding van 200 fr. vermeerderd met de rechterlijke intresten en de kosten;

A. Betreffende het K.B. nr 89 dd. 30-11-39 :

Overwegende dat dit besluit een actie voorziet tot nietigverklaring, tenietdoening of prijsvermindering inzake levering o.a. van plantgoed, in te stellen op straf van verval binnen de 12 maand na de levering;

dat dit K.B. niet kan ingeroepen terzake vermits het hier gaat om een «toevallige verkoop gesloten tussen landbouwers» (art. 1 laatste paragr.);

B) Betreffende de toepasselijke wetsbepalingen :

Overwegende dat de bepalingen van artikel 1246 B.W. van dergelijke algemene aard zijn dat zij worden opgeslorpt door de artikelen 1641 en volgend B.W.;

dat hieruit blijkt dat, naast de hoofdzak, namelijk de verbreking van het koopcontract, slechts schade-vergoeding door verweerder zou kunnen geëist worden (hier bij tegenvordering) voor zover de verkoper te kwader trouw zou zijn geweest, d.w.z. dat hij zou geweten hebben dat de aardapelen, die hij leverde, ongeschikt waren als plantgoed (art. 1645 B.W.);

dat, krachtens artikel 1648 B.W. de vordering, voortspruitend uit verborgen gebreken, door de aankoper moet worden ingesteld binnen een korte termijn volgens de aard der verborgen gebreken en de ge-bruiken van de plaats waar de aankoop werd gedaan;

dat deze korte termijn betekent dat de wetgever heeft willen afwijken van de prescriptie van gemeen recht, zelfs die van 10 jaar (De Page, Droit Civil, T. IV, nr. 182, littera A.), zonder echter zelf een termijn te bepalen;

dat het Hof van Cassatie beslist, dat artikel 1648, zich onthoudend van het bepalen van enige termijn, aan de wijsheid en voorzichtigheid van de Rechter de zorg heeft overgelaten deze termijn te bepalen, rekening houdend met de aard der verborgen gebreken (Cass. 14 Januari 1841, Pas. 1841, I, 135; 4 Mei 1939, Pas. 1939, I, 223);

dat aldus de Rechter soeverein oordeelt over het al dan niet te laat instellen der vordering;

dat, in casu, de levering dateert van April 1948 en de vordering door eiser werd ingesteld dd. 12 Juli 1948, zodat de tegenvordering van verweerder binnen de 3 maanden na de levering werd ingesteld, wat, gezien de omstandigheden der zaak en vooral een zeker feitelijke analogie beschouwend met de leverin-gen, voorzien bij hogergenoemd K.B. 30 November 1939, moet doen besluiten dat de vordering van ver-weerder werd gesteld binnen een korte termijn, in overeenstemming met artikel 1648 B.W.;

dat verweerder dus gehouden is vooraf te bewijzen, dat hij de door eiser geleverde aardappelen geplant heeft, en verder a) dat het gebrek de plantaard-appelen ongeschikt maakte voor het gebruik waartoe zij bestemd waren; b) dat het gebrek verborgen was d.w.z. dat er niets aan het plantgoed te merken was; c) dat het gebrek niet onbelangrijk was; d) dat het gebrek bestond op het ogenblik der verkoping; (De Page, Droit Civil, T. IV, nr. 177);

dat verweerder tevens het bewijs mag leveren door

alle middelen, dat eiser bij de levering het verborgen gebrek kende (artikel 1645 B.W.);

C) Betreffende de verklaringen in verzoeningszit-ting :

Overwegende dat de vordering van verweerder, akte te horen verlenen van enige gerechtelijke bekenten- is door eiser, gedaan in de verzoeningszitting niet ge- grond is;

dat, indien er geen verzoening wordt bekomen, de rechter niet bevoegd is om een authentieke akte op te maken en de nota's door de Griffier genomen geen bewijskracht hebben... Deze toestand heeft voor ge- volg dat de rechter later, na het instellen van het geding, deze verklaringen niet mag authenticeren, zelfs onder de vorm van beroep op zijn herinnering, in het beslissend vonnis... Dit zou, in werkelijkheid betekenen, het aannemen van een bewijsmiddel dat niet door de wet is voorzien, waar deze laatste aan de rechter verbiedt de feiten vast te stellen volgens de kennis die hij er persoonlijk beweert van te hebben... (Répertoire Pratique du Droit belge, Tome II, Conciliation, page 572, nr. 50);

... (het overige zonder belang).

POLITIERECHTBANK TE NEDERBRAKEL

19 Januari 1949.

Rechter : M. Michiels.

Pleiter : Mr. W. Verougstraete (Brussel).

Verkeer. — Overschrijding van de maximumsnelheid.
— Waarneming met het blote oog kan de snelheid niet bewijzen.

Het is praktisch onmogelijk dat de verbalisant met het blote oog, zonder enige berekening, de snelheid van een rijdend voertuig heeft kunnen schatten op 10 à 15 Km. na. Het voordeel van de twijfel komt ver- dachte ten goede, zodat hij moet worden vrijgespro- ken.

O. M. t/ Lambert.

Op 23 Augustus 1948 als bestuurder van een auto op de openbare weg zich niet te hebben gevoegd naar de door de overheid in voege gebrachte aanwij- ziging van verkeerstekens, de toegelaten maximum- snelheid tot 40 km. per uur beperkende. Art. 5/2 K. B. 1-2-34 en art 1 Politieverordening Nederbrakel 1-6-48. (.....);

Overwegende dat de getuige verklaart dat hij de snelheid van de verdachte op zienderogen geschat heeft zonder de minste berekening te maken, wat hem nochtans mogelijk was, met de gegevens waarover hij beschikte, namelijk de afstand van op de hoek van de Kasteelstraat tot het punt waar verdachte stilgehouden heeft en de tijd die hij nodig heeft ge- had om die afstand af te leggen;

Dat het pratisch onmogelijk is op zienderogen de snelheid van een voertuig te schatten op 10 à 15 km. na, vooral wanneer men het voertuig ziet afkomen.

Dat bij gebreke aan vastgestelde en juiste gegevens, aan de verdachte het voordeel van de twijfel moet worden toegestaan.

Om deze redenen :

De Rechtbank beslissende, tegensprekelijk, spreekt verdachte vrij.

NOOT. — Bovenstaande beslissing werd in hoger beroep bekrachtigd bij vonnis van de Rechtbank te Oudenaarde, d.d. 18 Februari 1949.

ARBEIDSGERECHTSHOF TE BRUSSEL

Kamer werklieden — 13 Mei 1948

Voorzitter : M. Verougstraete.

Pl. : Mrs De Riemaeker (Ninove) en A. Boon.

Paritaire Commissie. — Collectieve loonovereenkomst. — Loonstop. — Mandaat.

De ministeriële besluiten getroffen krachtens de wetsbesluiten van 14 Mei 1946 en 21 Augustus 1946 betreffende het blokkeren der lonen en wedden laten enkel toe aan de minister zekere abnormale lonen aan te passen, d.w.z. het verbod gesteld door de wetgever tegen de loonsverhogingen in te trekken in de juiste maat door de minister bepaald. De overeengekomen lonen verbinden de partijen in de door de minister toegelaten maat.

De beslissing genomen in de schoot van de Paritaire Commissie door de syndicale kamer der fabrikanten verplicht de leden die hebben laten geloven dat zij het eens waren met de in hun naam gevoerde besprekingen. Het lid is gebonden door dit schijn-mandaat.

Van Laethem t/ Penne.

Overwegende dat het beroep regelmatig is in de vorm en dat ertegen geen onontvankelijkheidsmiddel wordt opgeworpen;

Overwegende dat het Arbeidsgerechtshof van Gent zich in de onmogelijkheid heeft bevonden te zetelen, de Raad zijnde onvolledig op twee opvolgende zittingen; dat overeenkomstig artikel 122 van de wet van 9 Juli 1926, appellant regelmatig de geïntimeerde heeft gedagvaard om te verschijnen voor de bevoegde Kamer van het dichtstbijgelegen Arbeidsgerechtshof der aanpalende provincie, zijnde het Arbeidsgerechtshof van Brussel;

Overwegende dat de eis strekte tot de betaling van een som van 1067,40 £ als achterstallig loon voor de periode van 15 October 1946 tot 15 Januari 1947 verhoogd met gerechtelijke interesten en kosten;

Dat de eis gesteund was op een collectieve loonovereenkomst afgesloten op 26 November 1946 op de nationale paritaire commissie van de schoeiselnijverheid;

Overwegende dat appellant de tekst inroept van het Ministerieel besluit dd. 14 Januari 1947, dat namelijk bepaalt dat de toegelaten conventionele salarissen de volgende zijn ... en dat deze bepalingen uitwerking mogen hebben vanaf 15 October 1946, daaruit afleidende dat deze bepalingen niet moeten worden toegepast vanaf die datum, dat dit ministerieel besluit in zijn tekst niemand verplicht de terugwerkende kracht toe te passen en enkel dus een mogelijkheid verleend heeft die het partijen vrij staat te gebruiken of niet;

Overwegende dat appellant opwerpt dat hij niet geldig vertegenwoordigd was op de paritaire commissie waar bedoelde collectieve loonovereenkomst werd getroffen, en dat deze dus voor hem geen bindende kracht heeft;

Overwegende dat hij desaangaande het wetsbesluit van 9 Juni 1945 inroept waarvan het artikel 12 bepaalt dat door Koninklijk Besluit bindende kracht kan worden gegeven aan de door de paritaire commissies getroffen beslissingen, daaruit afleidende dat per se de beslissing van een paritaire commissie de vertegenwoordigde werkgevers en werknemers niet bindt;

Overwegende dat terecht de eerste rechter heeft laten opmerken dat het ministerieel besluit van 14 Januari 1947 niet getroffen werd krachtens het wetsbesluit van 9 Juni 1945, maar wel bij toepassing van artikel 4bis van het wetsbesluit van 14 Mei 1946, gewijzigd door wetsbesluit van 21 Augustus 1946 betreffende het blokkeren der lonen en wedden;

Overwegende dat deze wetsbesluiten enkel toelaten aan de Minister de laagste lonen, en zekere abnormale lonen aan te passen, na een streng onderzoek der aanpassingsverzoeken;

Dat aldus de draagkracht van het ministerieel besluit genomen krachtens deze wetsbesluiten hoofdzakelijk hierin bestaat : het verbod gesteld door de wetgever tegen de loonsverhogingen die geleidelijk door de wisselwerking van de wil der belanghebbende partijen worden aangenomen in te trekken in de juiste maat door de minister bepaald;

Dat aldus de lonen overeengekomen tussen partijen, of door hun door de wet ingestelde vertegenwoordigers, de partijen verbinden in de maat waarin de minister ze heeft toegelaten;

Overwegende dat echter in casu de appellant betwist dat hij op de gesloten loonovereenkomst geldig vertegenwoordigd zou geweest zijn door de Bond der schoenfabrikanten die een onderdeel is van de Syndicale Kamer der Schoenfabrikanten van België, die deze loonovereenkomst heeft aangenomen;

Overwegende dat de appellant niet betwist lid te zijn van voornoemde Bond;

Dat dit lidmaatschap hoofdzakelijk voor doel heeft het verdedigen van de belangen van alle schoenfabrikanten en de discussie van deze belangen tegenover derden;

Dat aldus gezegde Bond tenminste voorkomt als lasthebber van appellant;

Dat in casu de beroeper heeft laten geloven aan de Syndicale Kamer der Schoenfabrikanten dat hij het eens was met de in zijn naam gevoerde besprekingen, dat dus, zelfs indien dit organisme het mandaat was te buiten gegaan dat het had ontvangen van zijn leden, deze zouden moeten gehouden worden op dezelfde wijze alsof ze het mandaat werkelijk hadden gegeven (Depage T. V n° 448);

Overwegende dat het kenschetsend is dat appellant geenszins heeft beweerd dat de Syndikale Kamer het haar gegeven mandaat was te buiten gegaan, en tegen de genomen beslissing geenszins heeft geprotesteerd maar integendeel zoekt in de bewoor-

dingen van het ministerieel besluit van 14 Januari 1947 een argument te vinden om de door hem en door de eensgezinde schoenfabrikanten aangenomen tarieven in hun toepassing te vertragen. Dat uit de houding van appellant aldus blijkt dat hij wel mandaat had gegeven aan de Syndikale kamer van in zijn naam te onderhandelen, en dat hij in elk geval gehouden is door de overeenkomst gesloten in zijn naam door dit organisme;

Overwegende dat de beslissing van de paritaire commissie uitdrukkelijk voorziet dat de nieuwe lonen worden toegepast met terugwerkende kracht op de datum van 15 October 1946, dat de eerste rechter dus zeer terecht de eis gegrond heeft verklaard;

Om deze redenen :

Het Arbeidsgerechtshof te Brussel, Kamer voor Werklieden;

Gezien artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Bevestigt het bestreden vonnis;

Veroordeelt appellant tot de kosten van het beroep.

ARBEIDSGERECHT TE ANTWERPEN

11 October 1948.

Voorzitter : M. Willekens.

Bijzitter : M. Geysen.

Pleiters : Mrs Buysse en Posenær.

Dienstcontract. — Berekening van de duur van tien jaar vereist voor de verdubbeling van de opzeggingstermijn.

De tijdruimten, gedurende dewelke het dienstcontract was onderbroken of geschorst, komen niet in aanmerking voor de berekening van de duur van tien jaar, vereist voor de verdubbeling van de opzeggingstermijn.

Salrie t/N. V. Anciens Etablissements John Kryn.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Rodolf Jacobs, in dato van 12 Augustus 1948, strekkende tot betaling van Fr. 9.600,— als bijkomende vergoeding wegens doorzending zonder vooropzegging, samen met de rechterlijke interessen en de kosten des gedings;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien de poging tot verzoening, ter zitting aangewend, vruchteloos is gebleven;

Overwegende dat de last van het bewijs, dat zij meer dan tien jaren dienst heeft (met het oog op het vorderen van de dubbele opzeggingsperiode) rust op de bediende; (cf. Geysen, De Contracten der Arbeiders, 1947, Nrs 1072 en 1073; Les Contrats des Travailleurs, 1948, Nos. 1505, 1506);

Overwegende dat in casu aanlegster zelf, in haar brief aan verweerster in dato van 14 Mei 1948, waarin zij protest aantekent en de dubbele vergoeding opvoert, erkent dat haar contract door afwezigheden van harentwege onderbrekingen heeft ondergaan, en verweerster deze onderbrekingen nader bepaalt op basis der pensioenkaart van aanlegster alsook der

boekhouding van verweerster aangaande de betaalde lonen;

Overwegende dat de perioden van onderbrekingen of schorsingen van het dienstcontract niet in aanmerking komen voor het vaststellen der periode van tien jaar (cfr. op. cit. Nrs. 1079 tot 1082, en Nos. 1509 à 1512) zodat er moet worden nagegaan in welke mate de vordering van aanlegster op vaste gegevens berust;

Overwegende dat uit de gegevens der pensioenkaart en der boekhouding, waarvan verweerster de mededeling aanbiedt, zou blijken dat gedurende de periode van 1 Maart 1937 tot einde April 1948, d.i. elf jaar en twee maanden, de diensten van aanlegster onderbroken werden, namelijk wegens verblijf in de Ardennen te Philippeville, en gedurende de periode der vliegende bommen de schorsingen of onderbrekingen voorkomen als volgt : in 1942 : van 1 Januari tot 15 Juli (6 ½ maanden), in 1943 : van 1 Januari tot einde October (10 maanden), in 1944 : van 1 November tot einde December (2 maanden), in 1945 : van 1 Januari tot einde Februari (2 maanden), zijnde een totaal van 20 ½ maanden, zodat er een werkelijke dienstperiode overblijft van 9 jaar en 5 maanden en half;

Overwegende dat ten overstaan van deze gegevens het aan aanlegster behoort de werkelijkheid te bewijzen der dienstperiode, door haar voorgewend om de dubbele opzegging op te vorderen;

Om deze redenen :

Het Arbeidsgerecht, alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, alvorens recht te doen ten gronde, benoemt als scheidsrechter-verslaggever de heer G. Tervoooren, Helenalei 9, Antwerpen, met opdracht de duur vast te stellen der perioden van werkelijke dienst, door aanlegster bij verweerster verricht;

Beveelt aan partijen aan de scheidsrechter-verslaggever mede te delen hun boeken, documenten, bescheiden en alle gegevens van aard om hem toe te laten het geschil te belichten; om, na tegensprekelijk verhoor der partijen, door de scheidsrechter-verslaggever, na poging tot verzoening, verslag te worden neergelegd;

Machtigt de meest gereede partij de zaak opnieuw te doen vaststellen na neerlegging van het verslag, om op het verslag door partijen te worden besloten en door het Arbeidsgerecht beslist zoals in rechte zal behoren;

Behoudt de kosten voor.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad, afl. 22 van 28 Mei 1949.

Mr P. Stoffels, Vijandelijk vermogen en volkenrecht. — Mr L. P. M. Loeff, Het Atlantisch Pact en de bestendigheid der regeringsvormen. — Prof. Mr J. M. Van Bemmelen, Regelen nopens de verantwoordelijkheid van journalisten.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris - Ambt en Registratie, 28 Mei 1949, nr 4088.

Dr A. R. De Bruyn, Het nieuwe kinderrecht en het notariaat. — Mr J. M. Polak, Intellectuele valsheid in notariële akten, m.o. H. A. Drielsma. — Prof. Dr P. J. A. Adriani, Toepassing der belastingswetten. — G. Th. Graafland, Nog eens : kostcontracten met houders van particuliere rusthuizen.

Journal des Tribunaux, 29 Mai 1949, nr 3812.

J. Nauwelaers, Le grand Conseil des Pays-Bas à Malines.